

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER ABD
MAHALLİ İDARELER VE YERİNDEN YÖNETİM
BİLİM DALI



DEZAVANTAJLI GRUPLARIN EĞİTİM SÜRECİNE
KAZANDIRILMASINDA YEREL YÖNETİMLERİN KATKISI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet Nuri KAYNAR

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan ÖZEROĞLU

İSTANBUL-2014

**T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER ABD
MAHALLİ İDARELER VE YERİNDEN YÖNETİM
BİLİM DALI**

**DEZAVANTAJLI GRUPLARIN EĞİTİM SÜRECİNE
KAZANDIRILMASINDA YEREL YÖNETİMLERİN KATKISI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet Nuri KAYNAR

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan ÖZEROĞLU**

İSTANBUL-2014



T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Tezli Yüksek Lisans Programı **Y1012.060079** numaralı öğrencisi **Mehmet Nuri KAYNAR**'ın "**DEZAVANTAJLI GRUPLARIN EĞİTİM SÜRECİNDE KAZANDIRILMASINDA YEREL YÖNETİMLERİN KATKISI**" adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 10.01.2013 tarih ve 2014/01 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından **aybırığı.** ile Tezli Yüksek Lisans tezi olarak **..kayıll..** edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi :07/02/2014

1)Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan ÖZEROĞLU

2) Jüri Üyesi : Prof. Dr. Uğur TEKİN

3) Jüri Üyesi : Prof. Dr. Ercan EYÜBOĞLU

.....
.....
.....

Not: Öğrencinin Tez savunmasında **Başarılı** olması halinde bu form **imzalanacaktır**. Aksi halde geçersizdir.

ÖNSÖZ

Küreselleşme ile birlikte bilim ve teknolojide meydana gelen hızlı gelişmeler siyasi, iktisadi, sosyal ve kültürel olaylara bakış şekillerimizin de değişimine neden olmuştur. Bu anlamda özellikle uluslararası standartlarda insani gelişmişlik düzeylerini kontrol eden kuruluşların ortaya çıkması ile genel fotoğrafın daha iyi görülmesi sağlanmıştır.

Avrupa Birliği kuruluş sürecinden günümüze amaçlarına uygun olarak belirlenen standartların üye ve üyelik sürecinde olan ülkeler tarafından da uygulamalarını istemektedir. Son dönemlerde AB'nin dezavantajlı grupların eğitim, istihdam, yoksulluk v.b. sorunlarıyla ciddi şekilde ilgilenme eğilimi içerisinde olduğu görülmektedir. Bundan dolayı çeşitli stratejiler geliştirerek, özellikle eğitim ve istihdam sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalar yapılmıştır. Ülkemizin AB üyelik süreci ile birlikte üyelik kriterleri gereği belirlenen standartlara uyum için çeşitli çalışmalar yapmış ve yapmaya devam etmektedir. Özellikle AB fonlarından yerel yönetimlerin faydalanması için çeşitli teşvikler getirmiştir. Yerel yönetimler de bu fırsatları değerlendirerek dezavantajlı grupların eğitim ve istihdamına yönelik birçok proje yapmıştır.

Araştırmamız ile yerel yönetimler tarafından dezavantajlı gruplara yönelik yapılan bu çalışmaların ne düzeyde olduğu evren sınırları içerisinde incelenmiştir.

Tez çalışmamın her aşamasında desteğini esirgemeyen, sabırla yol gösteren, kıymetli hocam Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan Özeroğlu'na ayrıca anketleri uygulama imkânı veren Bağcılar, Fatih ve Bahçelievler belediyelerimizde yönetici ve diğer kademelerde ki görevli arkadaşlara, yüksek lisans sürecimin her aşamasında anlayışla yardımcı olan mesai arkadaşlarıma, evimde çalışma ortamı oluşturulmasında imkân sağlayan aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Mehmet Nuri KAYNAR

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER	ii
KISALTMALAR DİZİNİ	vi
TABLULARIN LİSTESİ	vii
BÖLÜM I	1
1. GİRİŞ	1
1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI	3
1.2. SAYILTILAR	3
1.3. SINIRLILIKLAR	4
1.4. TANIMLAR	4
BÖLÜM II	5
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	5
2.1. YEREL YÖNETİMLER	5
2.1.1. İl Özel İdaresi	6
2.1.1.2. Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	7
2.1.1.3. Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi- Özel Öğrenme Güçlüğü Destek Eğitim Programı	8
2.1.2. Belediye Örgütü	9
2.2. DEZAVANTAJLILAR	10
2.2.1.1. Kadınlar	12
2.2.1.2. Gençler	13
2.2.1.3. Özürlüler	14
2.2.1.4. Roman Çocuklar	14
2.3. DEZAVANTAJLI GRUPLARA YÖNELİK UYGULAMALAR	16

2.3.1. Yurt Dışında Yapılan Faaliyetler.....	16
Avrupa İstihdam Stratejisi- İşgücü Piyasasında Dezavantajlı Kişilerin İşgücü Piyasasına Entegrasyonu	16
2.3.2. Türkiye’de Merkezi Yönetimin Dezavantajlı Gruplara Yönelik Çalışmaları.....	17
2.3.2.1. TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu-Engelli Hakları İnceleme Raporu.....	17
2.3.2.2. MEB-Mesleki Beceri Geliştirme Projesi (MESGEP).....	19
2.3.2.3. MEB- Özel Eğitim Güçlendirilmesi Projesi	20
2.3.2.4. ÇSGB- Çalışma Yaşamında Risk Grupları-Farkındalık Artırma ve Mesleki Beceri Kazandırma Projesi	21
2.3.2.5. ÇSGB- Çocuk İşçiliğinin Önlenmesinde Yerel Kaynakların Etkinleştirilmesi Projesi.....	21
2.3.2.6. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı-Yaşam Boyu Destek Projesi	22
2.3.2.7. Okullar Hayat Olsun Projesi.....	22
2.3.3. Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Dezavantajlı Gruplara Yönelik Çalışmaları.....	23
2.3.3.1. İstanbul Büyükşehir Belediyesi- 'İstanbul Sosyal Darüşşifahaneleri Projesi'.....	23
2.3.3.2. Bakırköy Belediyesi- Acil durum destek butonu ile dezavantajlı gruplara destek	23
2.3.3.3. Edirne Valiliği- Edirne İl Milli Eğitim Müdürlüğü- Eğitimle Mutlu Yarınlar Projesi.....	24
2.3.3.4. Çorum Valiliği- Genç Eller Gülen Yüzler Projesi	24
2.4. BAĞCILAR BELEDİYESİ DEZAVANTAJLI GRUPLAR İLE İLGİLİ ÖRNEK ÇALIŞMALARI	25
2.4.1. Engelliler Sarayı	25

2.4.2.	Hizmet Verilen Gruplar	26
2.4.3.	Engelsiz Eğitim Projesi	26
2.4.4.	Nikâh Şekeri ve Çiçek Yapımı Eğitimi	26
2.4.5.	Uygulamalı Grafikerlik Eğitimi	26
2.4.6.	Braille Alfabesi Eğitimi.....	27
2.4.7.	Görme Engelli Bilgisayar Eğitimi	27
2.4.8.	Uygulamalı Aşçılık Eğitimi	27
2.4.9.	Uygulamalı Pasta Üretim Eğitimi.....	27
2.4.10.	El Becerisi ve Montaj Atölyesi	28
2.4.11.	Büro Yönetimi ve Sekreterlik Eğitimi	28
2.4.12.	Kasiyerlik ve Reyon Personeli Eğitimi.....	28
2.4.13.	Kariyer Destek Eğitimleri.....	29
2.4.14.	Engelli Çocuklar Gündüz Bakım Evi	29
2.4.15.	Sosyal Etkinlikleri	29
2.4.16.	Sanatsal Aktiviteler	30
2.4.17.	Tiyatro Eğitimi	30
2.4.18.	Müzik, Oyun, Havuz-Spor Etkinlikleri	30
2.4.19.	Kendin Üret, Kendin Sat.....	30
2.4.20.	Kütüphane.....	31
2.4.21.	Oyun Odası.....	31
2.4.22.	Psikolojik Danışmanlık Birimi	31
2.4.23.	Duygu Algı Odası.....	31
2.4.24.	Mesleki Danışmanlık Birimi	32
2.4.25.	Hukuki Danışmanlık Birimi	32
3.	MATERYAL VE METOT	33
3.1.	ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ.....	33

3.2. ARAŞTIRMA VERİLERİNİN TOPLANMASI	33
3.2.1. Kişisel Bilgilere İlişkin Sorular.....	33
3.2.2. Yerel Yönetimlerde Dezavantajlı Grupların Eğitim Faaliyetleri Ölçeği	33
3.3. VERİLERİN ANALİZİ	35
BÖLÜM VI.....	36
4. BULGULAR	36
4.1. KİŞİSEL BİLGİLERE YÖNELİK BULGULAR.....	36
4.2. SORULARA VERELİN CEVAPLARIN ANALİZİNE YÖNELİK BULGULAR.....	40
4.3. KARŞILAŞTIRMALARA İLİŞKİN BULGULAR	56
Bu bölümde ikili değişkenler t-testi, ikiden fazla değişkenler ANOVA testi ile analiz edilmiştir.....	56
BÖLÜM VII.....	61
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİ.....	61
5.1. SONUÇ VE TARTIŞMA.....	61
5.1.1. Kişisel Bilgilere Yönelik Sonuçlar	62
5.1.2. Ölçek Sorularına Yönelik Sonuç Ve Tartışma	62
5.1.3. Karşılaştırma Verilerinin Sonucu Ve Tartışma.....	71
5.2. ÖNERİLER	72
KAYNAKLAR	78
EKLER.....	84
ÖZET	92
ABSTRACT.....	94

KISALTMALAR DİZİNİ

AB	: Avrupa Birliği
AİD	: Amme İdaresi Dergisi
AİS	:Avrupa İstihdam Stratejileri
AYYÖŞ	:Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı
BBK	:Büyükşehir Belediyesi Kanunu
BİT	:Belediye İktisadi Teşekkülleri
BK	:Belediye Kanunu
Bkz	:Bakınız
ÇYYD	:Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi
DDK	:Devlet Denetleme Kurulu
TÜİK	:Türkiye İstatistik Enstitüsü
DPT	:Devlet Planlama Teşkilatı
GSMH	:Gayri Safi Milli Hasıla
ÇSGB	:Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İB	:İçişleri Bakanlığı
İBİMİGM	:İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü
İÖİK	:İl Özel İdaresi Kanunu
KAYA	:Kamu Yönetimi Araştırma Projesi Raporu
KK	:Köy Kanunu
Köy-Des	:Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi
M.E. B	:Milli Eğitim Bakanlığı

TABLOLARIN LİSTESİ

Tablo 1 Güvenirlilik analizi sonuçları	34
Tablo 2 Cinsiyete göre frekans ve yüzde dağılımları	36
Tablo 10 Medeni duruma göre frekans ve yüzde dağılımları	36
Tablo 4 Yaşa göre frekans ve yüzde dağılımları	37
Tablo 5 Eğitim durumuna ilişkin frekans ve yüzde dağılımları	37
Tablo 6 Mesleki kıdeme ilişkin frekans ve yüzde dağılımları tablosu	38
Tablo 7 Mesleğe ilişkin frekans ve yüzde dağılımları tablosu	39
Tablo 8 “Yerel yönetimler, dezavantajlı grupların eğitilmesi için her türlü alt yapıyı sunmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları	40
Tablo 9 “Yerel yönetimler, dezavantajlı grupların eğitiminde görev alacak personelin hizmet içi eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.” İfadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları	40
Tablo 10 “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların sosyalleşmesine yardımcı olmaktadır.” İfadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları	41
Tablo 11 “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların mesleki beceri kazanmasını sağlamaktadır.” İfadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları.....	42
Tablo 12 “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların topluma daha faydalı bireyler haline gelmesini sağlamaktadır.” İfadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları.....	42
Tablo 13 “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri dezavantajlı grupların eğitimde fırsat eşitliğini yakalamalarına yardımcı olmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları.....	43
Tablo 14 “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri çocuk ve gençlerin daha faydalı faaliyetlere katılarak suça karışmalarını önlemektedir.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları	44

Tablo 15 “Yerel yönetimler, üniversiteler ve STK’lar ile ortak çalışmalar yaparak engellilere yönelik toplum temelli eğitim rehabilitasyon programlarını uygulamaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları	44
Tablo 16 “Yerel yönetimler özel eğitim gerektiren kişilere diğer insanlar gibi eğitim hizmetlerinde fırsat ve imkan eşitliği sağlayarak onların eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere hizmet vermektedir.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları.....	45
Tablo 17 “Yerel yönetimler, ailelerinin geçimini sağlamak için sokakta çalışan çocukların eğitime kazandırılması, eğitim ihtiyaçlarının ve masraflarının karşılanması yönünde çalışmalar yapmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları	46
Tablo 18 “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, eski hükümlülerin toplumsal hayata kazandırılması ve meslek sahibi olması için katkı sağlamaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları	46
Tablo 19 “Yerel yönetimlerin mesleki eğitim faaliyetleri, kadınların meslek edinip iş bularak ekonomik bağımsızlıklarını kazanmasında katkı sağlamaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları ..	47
Tablo 20 “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri kadının bilinçlenmesine ve toplumsal konumuna katkı sağlamaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları	48
Tablo 21 “Yerel yönetimler düzenledikleri kurslarla kadınların çalışma alanında kullanabilecekleri bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi, özgüvenlerinin artırılması yönünde onlara eğitimlere vermektedir.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları.....	48
Tablo 22 “Yerel yönetimler, okuldaki mesleki eğitimlerini yarıda bırakmak zorunda kalan gençlerin mesleki eğitimlerini tamamlamalarına katkı sağlamaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları ..	49
Tablo 23 “Yerel yönetimler, kadın sığınma evleri açarak verdikleri eğitimlerle kadınların insan hakları ve diğer konularda bilinçlendirilmesine yardımcı olmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları	50

Tablo 24 “Yerel yönetimler eğitim gören kız öğrenci yurtlarının sayısının/kapasitesinin/güvenliğinin artırılması yönünde çalışmalar yapmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları	50
Tablo 25 “Yerel yönetimler göç, terör, ekonomik koşulların yetersizliği gibi sebeplerle okula gidemeyen gençlere ücretsiz imkanı sağlamaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları	51
Tablo 26 “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, kentleşme ve göç sebebiyle sosyal uyum sorunu yaşayan gençlerin sosyal hayata entegrasyonuna yardımcı olmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları	52
Tablo 27 “Yerel yönetimlerin farklı spor branşlarındaki kursları, çocukların ve fiziksel ve ruhsal yönden gelişmelerini sağlamaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları.....	52
Tablo 28 “Yerel yönetimler, gençlerin gönüllü faaliyetler ve onları ilgilendiren eğitimlere katılma konusunda ilgisini çekebilmek ve sürekliliğini sağlamak için çalışmalar yapılmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları	53
Tablo 29 “Yerel yönetimler ekonomik sıkıntı çeken ailelerin çocuklarına hazırlamış olduğu eğitim projeleri ile destek olmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları.....	54
Tablo 30 “Yerel yönetimler kendi bölgelerindeki kimsesiz çocukların eğitimi ve topluma kazandırılması için çalışmalar yapmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları.....	54
Tablo 31 “Yerel yönetimlerin kültürel ve sanatsal kurs faaliyetleri dezavantajlı grupların bireysel gelişimini artırmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları	55
Tablo 32 “Yerel yönetimler, yaşlı bakımevleri kurarak yaşlıların zamanlarını daha verimli değerlendirebilmesi, öz bakım becerileri kazanabilmesi ve rehabilitasyon için yaşlılara yönelik eğitim faaliyetleri düzenlemektedir.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları	55
Tablo 33 Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetlerini gerçekleştirme düzeyleri	56

Tablo 34 Cinsiyete göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumunu gösteren t-testi sonucu.....	56
Tablo 35 Medeni duruma göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumunu gösteren t-testi sonucu	57
Tablo 36 Yaşa göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumu	58
Tablo 37 Eğitim durumuna göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumu	58
Tablo 38 Eğitim durumuna göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumu kaynağı	59
Tablo 39 Kıdeme göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumu	59
Tablo 40 Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların kıdeme göre karşılaştırılması	60

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Bilim ve teknolojide meydana gelen hızlı gelişimlerle birlikte bilginin de hızlı bir şekilde çoğaldığı ve depolandığı bir döneme girmiş bulunmaktayız. Bu hızlı değişim refah düzeylerinde değişimlere neden olmuş ve insani yaşam koşullarına yönelik taleplerin de artışı sağlamıştır.

İnsani gelişim endekslerinin, gelişmişlik kriterlerinin temel parametreleri arasında eğitilmiş insan yer almaktadır. Bir ülkede yetişen eğitilmiş ve nitelikli bireyler ile toplumsal refahın ve kalkınmanın daha hızlı olacağı aşikârdır. Bundan dolayı gelişmek isteyen ülkelerin yapması gereken en temel şey eğitilmiş insan sayısını arttırmakla birlikte eğitimin niteliğini yükseltmek olmalıdır. Bu durum eğitimde geri kalan grupların tespit edilmesi ve bu sorunların iyileştirilmesi adına çeşitli düzenlemeler yapılması ile mümkündür. Özellikle dezavantajlı grupların belirlenerek, dezavantajlılığın nedenlerinin incelenmesi, eğitime kazandırılmaları konusunda çeşitli düzenlemelerin yapılması ve çeşitli projelerin geliştirilmesinin sağlanması gerekmektedir.

Dezavantajlı grupların istihdamı da özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin önemli sorunları arasında yer almaktadır. Özellikle ülkemizde Türkiye İstatistik Kurumunun 2013 Mayıs dönemi verilerine göre Türkiye geneli işsizlik oranı %8,8 seviyesinde gerçekleşmiştir ve bu oran 15-24 yaş grubunu içeren genç işsizlik için %16,6 olduğu açıklanmıştır. Ayrıca 2012 yılında işgücüne katılım oranı kadınlarda %29,5 iken erkeklerde bu oran %71 olarak açıklanmıştır. Bu durum dezavantajlı grup olarak lanse edilen kadın ve gençlerin iş ortamına katılması konusunda ciddi sıkıntıların yaşandığını göstermektedir.

2002 yılı (2013 yılı itibarıyla 2002 yılından sonra kapsayıcı bir çalışma yapılmadığı görülmüştür) Türkiye engelliler araştırma raporuna göre

Türkiye’de engellilerin işgücüne katılımı % 22 olduğu tespit edilmiştir. Engelli erkeklerin işgücüne katılım oranı %30 civarındayken kadınlarda bu oran %7 olduğu görülmektedir. Kadınların dezavantajlı durumları engelli vatandaşlar arasında da görülmektedir. Ayrıca erkek engellilerde işsizlik % 15, kadınlarda %22 olduğu tespit edilmiştir.

Sosyal devlet anlayışının temelinde ve eşitlik ilkesi gereği eğitim ve öğretimin engellenemeyeceği anayasal güvence altına alınmıştır. Bir ülkede eğitim olarak nispeten geri kalanların dezavantajlı gruplar olduğu bilinmektedir. Hem sosyal devletin gereği hem de gelişmişliğin temelini oluşturması nedeniyle eğitimin dezavantajlı grupların tamamına verilmesi ve onların önünde bulunan engellerin kaldırılması gerekmektedir. Ayrıca dezavantajlı grupların istihdamı önündeki engellerinde kaldırılması ve normal vatandaşlar gibi insani yaşam koşullarının oluşması için çalışmaların sıklaştırılması gerekmektedir. Dezavantajlı grupların kendi kendilerine yetebilecekleri bir düzeye ulaşması herkes için bir kazanç olacaktır.

Nüfusun artışıyla beraber merkezi yönetimler görev alanlarına giren sorumluluklarının bir kısmını yerel yönetimlere devretmiştir. Yerel yönetimler gerek sosyal faaliyetler gerekse eğitim faaliyetleri konusunda destekleyici ve tamamlayıcı etkinlikler yapmaktadır. Özellikle dezavantajlı grupların eğitilmesi ve istihdamı konusunda da yerel yönetimlerin sorumluluk almaları gerekmektedir. Vasıfsız olarak tanımlanan dezavantajlı grupların mesleki bilgilerinin gelişmesi amacıyla çeşitli sertifikalı kursların düzenlenmesi dezavantajlı grupların istihdamını kolaylaştıracaktır.

Sonuç olarak yerel yönetimler bünyesinde, “dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri için yaptıkları çalışmalar ve bu çalışmalar ile ilgili algının belirlenmesi”, bu araştırmanın amacını oluşturmuştur.

1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırma, yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetlerinin araştırılması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda ankete katılım gösteren kişilerin konu ile ilgili görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmanın ana amacına bağlı olarak yerel yönetimlerdeki eğitim faaliyetlerine ilişkin ifadelerle verdikleri cevaplar, katılımcıların cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, mesleki kıdem durumu ve görev şeklinde sıralanan özelliklerine göre farklılaşma durumu da araştırılmıştır.

Bu araştırmanın problem cümlesi “Yerel yönetimlerde dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri nasıldır?” olarak belirlenmiştir. Burada cevaplanmaya çalışılan soruya ankette elde edilen bulguların değerlendirilmesi ve hipotez testleri yardımıyla cevap bulunmaya çalışılmıştır. Araştırmada bu doğrultuda bir yöntem izlenilmiştir. Araştırmada ana amaca bağlı olarak geliştirilmiş olan hipotezler ise şu şekilde sıralanmaktadır:

- H₁: Yerel yönetimlerde eğitim faaliyetlerine ilişkin katılımcıların verdikleri cevapların ortalama puanları cinsiyete göre farklılık göstermektedir.
- H₂: Yerel yönetimlerde katılımcıların eğitim faaliyetlerine ilişkin verdikleri cevapların ortalama puanları medeni duruma göre farklılık göstermektedir.
- H₃: Yerel yönetimlerde katılımcıların eğitim faaliyetlerine ilişkin verdikleri cevapların ortalama puanları yaşa göre farklılık göstermektedir.
- H₄: Yerel yönetimlerde katılımcıların eğitim faaliyetlerine ilişkin verdikleri cevapların ortalama puanları eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.
- H₅: Yerel yönetimlerde katılımcıların eğitim faaliyetlerine ilişkin verdikleri cevapların ortalama puanları mesleki kıdeme göre farklılık göstermektedir.

1.2. SAYILTILAR

- Araştırmada kullanılan Yerel Yönetimlerin Dezavantajlı Grupların Eğitim Faaliyetlerini belirlemeye yönelik ölçekteki ve anketteki sorular katılımcıların gerçek düşüncelerini yansıtmıştır.

- Araştırma için kullanılan anket ve ölçek soruları, araştırmada istenilecek sonucu karşılayacak yeterliliktedir.

1.3. SINIRLILIKLAR

- Araştırma, ankete katılımı sağlanan ve 150 kişiden oluşan örneklem grubunun verdiği cevaplar ile sınırlandırılmıştır.
- Katılımcıların doğru, samimi yanıtlar verdiği varsayılmaktadır.
- Seçilen örneklem grubunun evreni yeterince temsil ettiği ve örneklemin evrene genelleme yapılabileceği varsayılmıştır.

1.4. TANIMLAR

Bu araştırmada kullanılan bazı kavramların tanımları şöyledir:

1.4.1. **Eğitim:** Klasik anlamda eğitim, belli bir konuda, bir bilgi ya da bilim dalında yetiştirme ve geliştirme işidir (Hançerlioğlu, 1992).

1.4.2. **Dezavantajlı Gruplar:** Dezavantajlı gruplar: Engelliler, kadınlar, yaşlılar, suça bulaşmış ya da suç riski altındaki çocuklar ve gençler, uzun süreli işsizler, işsiz gençler ve gezici geçici işçiler olarak tanımlanır.

1.4.3. **Mahalli İdareler:** Mahalli idare (yerel yönetim) genel olarak, belli bir coğrafi alanda yaşayan topluluğun ortak gereksinmelerini karşılayan, karar organları yerel halk tarafından belirlenen, birtakım görev ve yetkilere sahip, özel bütçesi ve personeli olan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanabilir (Tortop, Aytaç, Yayman, 2006, s.16).

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. YEREL YÖNETİMLER

Yerel yönetimler, belli bir coğrafi bölgede merkezi yönetimden bağımsız olarak kamu tüzel kişiliğine sahip, özerk, demokratik kuruluşlardır.

İnsanların bir arada yaşama ihtiyacı, neolitik çağdan günümüze üretim halkasında meydana gelen değişimler ile ilgilidir. “Toplumun oluşum ve gelişim sürecine bağlı olarak, bir arada yaşamaktan doğan problem ve ihtiyaçlar da sürekli olarak büyüme göstermiştir. Ülke sınırlarının büyüklüğüne ve yerleşim bölgelerinin dağılımına göre farklı büyüklüklerde olmakla birlikte, her ülke açısından toplumsal ihtiyaçların giderilmesi devletin vazgeçilmez görevlerinden birisini oluşturmaktadır” (Akgün, 2010, s. 77).

Yerel yönetimler ülke sınırlarının genişlemesi ile daha da önem kazanmaktadır. Merkezi yönetim tarafından yapılmasında güçlüklerin ortaya çıktığı yerel faaliyetlerin, yerel yönetimler tarafından yapılması hem zaman hem de kaynak tasarrufunu sağlayacağı muhakkaktır. Bundan dolayı hem demokrasinin gereği hem de işlerin daha da hızlı yürümesi için yerel yönetimlerin yetkilerinin genişletilmesi gerekmektedir.

Yerel yönetimler çeşitli kaynaklarda demokrasi mektebi olarak tanımlanmaktadır. Halkın yerel faaliyetlere katılımı ile demokrasi işlevsel bir hale gelmektedir.

Yerel yönetim kuruluşları şunlardır:

- İl özel idaresi,
- Belediyeler,
- Köy idaresi.

2.1.1. İl Özel İdaresi

5302 sayılı il özel idareleri kanunu il özel idareleri şu şekilde tanımlamıştır:

- a) İl özel idaresi: İl halkının mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini,
- b) İl özel idaresinin kuruluşları: İl genel meclisini, il encümenini ve valiyi, ifade eder (İl özel idare kanunu).

İl özel idareleri özellikle İl sınırları içerisinde merkezi yönetimleri temsil etmeleri itibariyle İl'de bulunan mevcut sorunların belirlenmesi ve çözülmesi amacıyla ciddi sorumluluklar üstlenmektedir. Dezavantajlı grupların belirlenip eğitim ve istihdamlarına yönelik var olan mevcut sorunların belirlenip çözülmesinde il özel idareleri önemli sorumluluklar almaktadır. Çeşitli projelere destek vererek sorunların çözülmesinde katkı sağlamaktadır.

2.1.1.1. Özel İdarenin Görevleri

5302 sayılı Kanunda, il özel yönetiminin görevleri mahalli ve müşterek olmak kaydıyla 6. Maddede verilmiştir. Görev ve sorumlulukların bir kısmı şu şekilde ifade edilmiştir:

- a) Sağlık, tarım, sanayi ve ticaret; ilin çevre düzeni planı, bayındırlık ve iskan, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları; ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde,
- b) İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma, kültür, turizm, gençlik ve spor; orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları dışında yapmakla görevli ve yetkilidir (İl özel idare kanunu, md 6).

İl özel idareleri bu yetkiler içerisinde eğitim hizmetlerine önem vererek nitelikli bireyin yetişmesi için öncelik etmeleri gerekmektedir. Eğitim ortamında kaliteli eğitimin verilememesinin temel nedenleri araştırılıp çözüm önerileri geliştirilmelidir. Okullarda gerekli eğitimcilerin sağlanması, okulların araç-gereç temini konusunda yaşanan sıkıntıların giderilmesi ile eğitim kalitesinin nispeten artacağı düşünülmektedir. Özellikle doğu illerinde yaşanan mevsimlik işçilik, kızların okula gönderilmemesi, genç yaşta iş ortamına giriş yapma eğitimi v.b. durumlarda okullardan uzaklaşmanın önüne geçmek adına çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmalar ile dezavantajlı gruba giren bireylerin azalacağı düşünülmektedir.

“Okul öncesi eğitim, özel eğitime muhtaç çocuklar için eğitim, ilköğretim ve orta öğretim ile dengi meslek okullarının arsa ve binalarını temin etmek, yapım, bakım, onarım ve donatılarını sağlamak, Milli Eğitim Bakanlığı’nca belirlenerek esaslara göre ve bu bakanlığın ilgisine ve denetimine tabi olarak meslek kursları, yetiştirici ve tamamlayıcı kurslar açmak, Öğrenci yurtları yapmak, işletmek, muhtaç öğrencilere yardımcı olmak, karşılıklı veya karşılıksız burs vermek, zorunlu temel eğitim öğrencilerin okullara taşınmasına yardımcı olmak, bu konuda diğer mahalli idareler ile işbirliği yapmak, Toplum içinde ailenin ve kadının saygınlığını ve yerine güçlendirici her türlü tedbiri almak, Milli Eğitim Bakanlığı’nca, İl Özel İdaresince yönetilmesi ve yürütülmesi uygun görülen eğitim hizmetlerini, Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmelik hükümlerine göre yerine getirmektedir” (Aygün, 2010, s. 84.).

İl özel idaresinin dezavantajlı grupların saygınlığını artıracak faaliyetlerde bulunmaları, istihdamlarını sağlayacak faaliyetler yapmaları, dezavantajlı grupların eğitim ortamına kazandırılmaları ve eğitimlerinin sürekliliğini sağlamaları, dezavantajlı gruplara yönelik farkındalığı sağlamaları önem arz etmektedir.

2.1.1.2. Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi

Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri dezavantajlı grupların destek eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere kurulmaktadır.

Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri yönetmeliğinin 5. Maddesine göre; Merkezin amacı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununda belirtilen Türk Millî eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda, özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin;

a) Bakanlıkça belirlenmiş destek eğitim programları ile özel yöntem, personel ve araç-gereç kullanarak ilgileri, ihtiyaçları, yetenek ve yeterlilikleri doğrultusunda üst öğrenime, iş ve meslek alanlarına ve hayata hazırlanmalarını,

b) Toplum içindeki rollerini gerçekleştiren, başkaları ile iyi ilişkiler kurabilen, iş birliği içinde çalışabilen ve çevresine uyum sağlayabilen üretici bir vatandaş olarak yetişmelerini,

c) Dil-konuşma gelişim güçlüğü ile zihinsel, fiziksel, duyuşal, sosyal, duyuşal ve davranış problemleri olan özel eğitim gerektiren bireylerin engellilik hâlinin ortadan kaldırılmasını ya da etkilerinin en az seviyeye indirilerek yeteneklerinin en üst seviyeye çıkarılması ve topluma uyumlarının sağlanması, temel öz bakım becerilerinin ve bağımsız yaşam becerilerinin geliştirilmesini, sağlamak için eğitim çalışmaları yapmaktır (Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri yönetmeliği).

Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri özellikle AB endekli fonlar yardımı ile dezavantajlı grupların destekleyici eğitimlerini daha sağlıklı yapabilmektedirler. Bu bağlamda özellikle rehabilitasyon merkezlerinde nitelikle yönetici ve çalışanların görev yapmaları sağlanmalıdır. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde görev yapanların nitelikli projeler hazırlayarak daha fazla dezavantajlı bireye ulaşması sağlanmalıdır.

2.1.1.3. Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi- Özel Öğrenme Güçlüğü Destek Eğitim Programı

MEB tarafından gerçekleştirilen bu program 2009 yılı itibari ile yürürlüğe girmiştir. Yapılan Program, normal zekalı ya da üstün zekalı olmasına

rağmen okuma-yazma veya matematik işlemleri yapma becerisi yaşlılarına nazaran daha geride olan yaşlılarına nazaran daha düşük başarı gösteren, öğrenme güçlüğü çeken bireyler dikkate alınarak hazırlanmıştır.

İlgili otoriteler tarafından programın amaçları şu şekilde açıklanmıştır;

Program ile bireylerin;

- Öğrenme için hazırlık süreçlerini gerçekleştirmek,
- Okuma ve yazma için temel becerileri kazandırmak,
- Matematiği günlük hayatta kullanmalarını sağlamak,
- Analitik düşünme becerilerini geliştirmektir.

Özel öğrenme sorunu olan bireyler genelde okuma, yazma, dinleme, konuşma, odaklanma, matematik, akıl yürütme v.b. becerilerinin akranlarına nazaran daha az gelişmektedir. Bu durum özel öğrenme güçlüğü çeken bireyler için toplumdan soyutlanma, dışlanma, içine kapanma v.b. olumsuz davranış edinmelerine sebep olmaktadır. Bundan dolayı özel öğrenme güçlüğü çeken bireyler için özel öğrenme güçlüğü destek programı benzeri programların sayısı artırılmalıdır. Ayrıca çeşitli projeler geliştirilerek toplum tarafından bu tür bireyler için farkındalık yaratılmalı ve farklı olana gösterilen olumsuz tepkinin önüne geçilmesi için bilinç düzeyi artırıcı faaliyetler yapılmalıdır.

2.1.2. Belediye Örgütü

Belediye örgütü, Başkanı ve üyeleri halk tarafından seçilen, tüzel kişiliği olan örgütlerdir. Bu örgütler genel olarak İl, ilçe, kasaba, belde gibi yerleşim merkezlerinde toplu taşıma, temizlik, aydınlatma, v.b gibi kamu hizmetlerine bakmaktadır.

“Belediye yönetiminin; Belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanı olmak üzere 3 organı vardır. Belediyelerin görevleri arasında; imar, sosyal yardım, su, doğal gaz, ulaşım, sağlık, temizlik, bulaşıcı

hastalıklarla mücadele ve kolluk alanlarında yerel nitelikli görevler sayılabilir. 1580 sayılı Belediyeler Kanununda belirtilmiştir. Türkiye’de belediyeler yerele yönetimlerin en önemli bölümünü teşkil etmektedir. Gençlerin suç ve şiddete yönelmesini önlemede etkinlikler ve sportif faaliyetler açısından etkili olmaktadır. Belediye kanunlarının okullara harcamalar yapması önceki yasalarda mümkün değil iken son yıllarda yapılan yasal düzenlemeler okullara, dolayısı ile gençlere yönelik yatırımlara müsaade etmesi sorunun çözümü için önemlidir” (Şengül, 2010, ss.41-42).

Belediye örgütü günümüzde merkezi yönetimlerin ulaşmakta uzun zamanlar harcadığı yerel ve müşterek faaliyetleri daha kısa sürede merkezi yönetim adına yerine getirmektedir. Özellikle dezavantajlı gruplara yönelik faaliyetler günümüzde belediye örgütleri tarafından yapılabilecek etkinlikler arasında yer almaktadır.

“Bugün Türkiye’de kimi Belediye Başkanları ve akademik çevrede, eğitim hizmetleri konusunun yerel yönetimlere bırakılması gerektiği ileri sürülmektedir. Bu görüşlerinde de kimi batı ülkelerindeki uygulamaları örnek göstermektedirler. Aslında, eğitim konusunda yerel yönetim kuruluşlarına görev ve yetki verilip verilmeyeceği konusu tüm ayrıntıları ile kamuoyu önünde tartışılması gerekir” (Tezsen, Ağaçlı, 1995, ss.159-160).

Yerel yönetimlerin merkezi yönetime nazaran yerel sınırlar içerisinde daha fazla bilgi birikimine sahip olduğu ve özellikle dezavantajlı gruplar ile ilgili çalışmaları merkezi yönetimden daha hızlı ve etkili yapabileceği aşikar. Bundan dolayı özellikle dezavantajlı gruplara yönelik destekleyici eğitim etkinliklerinin belediyeler tarafından yapılması daha isabetli olacaktır.

2.2. DEZAVANTAJLILAR

Sanayi inkılabı ve teknolojik gelişmelerin günümüz dünyasına olan etkileri gözlemlendiğinde son yıllarda ciddi değişimlerin ortaya çıktığı görülmüştür. Bu değişimler eğitim ve sanayi alanında ciddi gelişmelerin meydana çıkmasına neden olmuştur.

Günümüzde insan merkezli bir yaşam ön plana çıkmıştır. Devletler eğitim ve yönetim şekillerini bu sistem üzerine inşa etmiştir. Bu durum ülkelerin sınırları içinde yaşayan her bireyin değer görmesine yönelik sosyal politikaların gelişmesine sebep olmuştur. Her bireyin eğitim hakkı kanunlar ile koruma altına alınmıştır. Bu bağlamda eğitim v.b. haklardan mahrum kalan grupların da aynı düzeyde haklardan yararlanması amacıyla politikalar geliştirilmiştir. Özellikle dezavantajlı grupların da var olan bütün haklardan yararlanması ile sosyal adaletin sağlanacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda son dönemlerde dezavantajlı gruplara yönelik çeşitli projeler, eğitim faaliyetleri v.b. çalışmalar yapılmaktadır.

Kendi kendine yetemeyen, sorunların tamamını ya da bir kısmının çözümünü kendi kendine başaramayan dezavantajlı grupların özellikle eğitim ve istihdam konusu ciddi sorun haline gelmiştir. Eğitim ve istihdam konuları temelde birbirine bağlı sorunlardır. Öyle ki eğitim düzeyi düşük grupların genel anlamda iş bulma konusunda sorun yaşadıkları bilinmektedir. Bu sorunların yoksulluğu tetiklediği ve sorunların daha da derinleşmesine neden olduğu görülmektedir. Gittikçe derinleşen bu sorunların dezavantajlı grupları toplum tarafından dışlanma tehdidi altında kaldıkları görülmektedir. Ayrıca dışlanan dezavantajlı gruplarda psikolojik travmaların oluşmasına sebebiyet verdiği görülmektedir.

“Dezavantajlı grupların dışlanması, ekonomik gelişme ile ekonomik ve toplumsal değişim ve uyum sorunları yanında, tarihten gelen kurumsal ve yapısal nedenlerden de kaynaklanabilir. Örneğin, bugünün Avrupa’sında karşılaşılan sorunların önemli bir kesimi, sanayi toplumundaki refah devletinin, bilgi toplumu ve küresel gelişmeler nedeniyle geçirdiği değişim ve yeniden yapılanmaya karşı gösterilen uyum sorunundan kaynaklanmaktadır. İşgücü piyasalarındaki köklü değişime ekonomiler ayak uydurmada önemli sıkıntılar yaşanmaktadır” (Erkan, 2011, s. 1).

Dezavantajlı gruplar Erkan’a göre şu gruplardan oluşmaktadır;

- İşsizler

- Yoksullar
- Eğitimsizler
- Sosyal Güvenliği olmayanlar
- Evsizler
- Ayrımcılığa uğrayan sosyal gruplar
- Bağımlılar
- Engelliler
- Çocuklar ve Yaşlılar

Dezavantajlı grupların insan hak ve özgürlüklerinden etkin bir şekilde yararlanması ve sosyal devlet anlayışının gereği olan eylemlere katılımlarının sağlanması demokratik yönetim anlayışının gereklerindedir. Bu bağlamda ilgili otoritelerin dezavantajlı gruplara yönelik aktivitelerini artırması gerekmektedir.

2.2.1. Dezavantajlı Gruplar

Çeşitli kaynaklarda dezavantajlı gruplar ile ilgili bilgilerden faydalanılarak genel dezavantajlı grupların yorumlanması sağlanmıştır.

2.2.1.1. Kadınlar

Kadınların istihdamı gelişmekte olan ülkeler için ciddi sorun olmaktadır. Ülkemizde de bu durum ciddi sorun olmaya devam etmektedir. Kadınların iş ortamında uygun bir konum elde edememelerinin başında eğitim düzeylerinin düşük olmasından kaynaklanmaktadır. Bu durum kadınların uygun iş bulma konusunda sıkıntı çekmelerine, iş bulanların da oldukça düşük ücret ile çalışmalarına neden olmaktadır.

“Ataerkil aile yapısı, çocuk bakımı ve aile bireylerinin bakımını kadının sorumluluğu olarak gören geleneksel bakış açısı ve mali olarak erişilebilir çocuk bakım hizmetlerinin yetersizliği, özellikle kentlerde kadınların istihdama katılımını daha da zorlaştırmaktadır. Dolayısıyla, kadın istihdamının artırılması için, kadına karşı önyargılar ile çocuk ve yaşlı bakımını kadının

sorumluluğu olarak gören geleneksel bakış açısının ortadan kaldırılmasına katkıda bulunacak faaliyetler desteklenmeli ve kadınların istihdam edilebilirliklerinin eğitim, mesleki eğitim, yetişkin eğitimi ve aktif istihdam tedbirlerini de içeren tüm yollarla iyileştirilmesi hedeflenmelidir” (Etyemez, 2012, s.13).

Kadınların uygun birer işgücü haline gelmeleri eğitim seviyelerinin artmasına paralel olarak yükselecektir.

2.2.1.2. Gençler

Genç işsizler 15-24 yaş grubundaki nüfusu kapsamaktadır. Özellikle öğrenim hayatlarının sonlanması ile iş hayatına geçiş sürecinde ciddi sorunlar yaşanmaktadır. İşverenler için önemli olgulardan biri olan deneyimin genç diye tabir edilen gruplarda olmaması bu süreçte iş bulamamalarının en temel nedenlerinden biri konumundadır.

Gençlerin iş ortamına adaptasyonunun sağlanması adına yapılan staj gibi ön çalışmalarla tecrübe edinmeleri sağlanmaktadır. Bu çalışmaların daha sağlıklı yapılabilmesi amacıyla iş sektörü ve eğitim kurumları arasında iş birliği yapılmalıdır. Ayrıca eğitim eksikliği yaşayan gençler için çeşitli kursların düzenlenerek iş piyasası için vasıf kazanmaları sağlanmaktadır.

“Bu kurslar, kişiye yerel istihdam piyasasının talep ettiği niteliği ve kişinin düzenli olarak kursa devam etmesi durumunda örgün eğitimde verilen diplomaya eşdeğer bir sertifikayı kazandırmalıdır. Daha düşük eğitim düzeyine sahip olanlar için de istihdam edilebilirliklerini artırmaya yönelik faaliyetler desteklenmelidir” (Gündoğdu, 2012, ss.13-14).

Gençlerin istihdamı ve ulusal ekonomiye kazandırılmaları için bu yönlü aktivitelerin yapılması ile iş piyasasının gençleşeceği ve daha da dinamik bir boyut kazanacağı düşünülmektedir. Özellikle batıda genç nüfus konusunda sıkıntıların yaşaması ve ülke olarak genç nüfus sayımızın çok olması, uluslararası rekabet piyasasında bizim için büyük bir avantaj olacağı bilinmektedir.

2.2.1.3. Özürlüler

Türkiye İstatistik Kurumu Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan 2002 yılında yapılan geniş çaplı araştırmada ülke genelinde yaklaşık 8.4 milyon özürlü bulunmaktadır. Aradan geçen yaklaşık 11 yıl boyunca genel sayıyı belirlemeye yönelik herhangi bir çalışma yapılmadığından dolayı bu veriler temel alınmaktadır.

Özürlülerin iş hayatında yer edinmeleri için çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Özellikle işletmelerde çalışanların bir bölümünün özürlü olmasına yönelik çeşitli kota uygulamaları yapılarak özürlülerin iş hayatına kazandırılması sağlanmıştır.

“Özürlülerin istihdam oranını yükseltmek için genel mesleki eğitim imkânlarının farklı düzey ve türde özürüllüğü bulunan insanlar için çeşitlendirilmesi ve özürülere yeni eğitim programları ve istihdam yaratılmasının da buna paralel olarak çeşitlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. İş Kanunu’na göre, en az 50 veya daha fazla işçinin çalıştırıldığı işyerlerinde özürlülerin istihdamı için kota sistemi uygulanmaktadır. İşe yerleştirilmek için bekleyen özürlüler bulunmasına rağmen, halen boş kotalar vardır” (Gündoğdu, 2012, s.13-14).

İş ortamında yaşanan kotaların boş kalması sorununun temel nedenleri arasında özürlüler için uygun yaşam alanlarının olmamasından kaynaklanmaktadır. Uygun merdivenler, uygun seyahat araçları v.b. sorunların var olması özürlüler için ciddi sıkıntıların var olmasına neden olmuştur.

2.2.1.4. Roman Çocuklar

Romanlar ya da roman çocukları günümüzde dezavantajlı gruplar olarak görülmüştür. Özellikle nüfus yoğunluklarının bir kısmı göçebe bir hayat yaşıyor olmaları ve sabit bir yerleşim yerlerinin mevcut olmamasından kaynaklanan ciddi sorunlar yaşamaktadırlar. Özellikle bir kısmının hala

kendilerine ait kimlik kartları dahi mevcut bulunmamaktadır. Bundan dolayı gerek insan haklarından gerekse de sosyal haklardan gereğince faydalanamadıkları bilinmektedir.

“Roman çocuklar arasındaki okula gitmeme, geç başlama, düzensiz devam ve okul terki gibi durumları sayısal olarak belirlemek, bu alanlarda zamanla ortaya çıkan iyileşmeleri veya bozulmaları saptamak olanaksızdır. Bununla birlikte, Roman çocukların okullaşma düzeyleri en düşük kalan çocuk kesimleri arasında yer aldığı söylenebilir. Bu durum, telafi eğitimi gibi modelleri de devreye sokarak ilköğretimde %100 okullaşma hedefine ulaşma yönündeki çabalar sırasında ortaya çıkmıştır” (UNİCEF, 2008).

Romanların sağlıklı bir yaşam alanına kavuşmaları ile birlikte eğitim, sağlık v.b. sorunlarının azalacağı düşünülmektedir. Özellikle toplumsal dışlanmışlığın çok yoğun bir şekilde yaşandığı roman ailelerinde iş bulma ve çalışma gibi durumlar konusunda da oldukça sorun yaşamaktadırlar.

“Milli Eğitim Bakanlığı 2011 yılında Roman çocukların eğitim sisteminde karşılaştıkları sorunları belirlemek ve buna göre yoksulluğun Roman çocukların eğitime katılımları ve okullardaki performansı üzerindeki etkilerini hafifletecek bir eylem planı hazırlamak amacıyla iki katılımcı çalıştay düzenlemiştir. Bu yenilikçi adım, UNICEF tarafından da desteklenen, eğitime erişimi ele alan ve Roman çocukların eğitim sistemi dışında kalma olasılıklarına eğilen bir çalışmanın ardından atılmıştır. Ne var ki, netleştirilmemiş, son haline getirilmemiş ve uygulanmamıştır” (Akkan, Deniz, 2011).

Roman çocukların sosyal haklardan, insan hak ve özgürlüklerden ve en temel haklardan biri olan eğitim haklarından sağlıklı bir şekilde yararlanmalarının sağlanması için ilgili otoritelere ciddi sorumluluklar düşmektedir. Alınacak önlemler ile bu sorunların çözüleceği ve roman vatandaşların da diğer vatandaşlar için geçerli olan haklardan faydalanmalarının demokratik yönetim şekline uygun olacağı düşünülmektedir.

2.3. DEZAVANTAJLI GRUPLARA YÖNELİK UYGULAMALAR

Dezavantajlı gruplara yönelik gerek yurt içinde gerekse de uluslar arası birçok uygulama yapılmıştır. Bu uygulamaların bir kısmı şu şekildedir:

2.3.1. Yurt Dışında Yapılan Faaliyetler

Özellikle Avrupa birliği tarafından ekonomik büyümeyi sağlamak ve istihdamın sağlanmasına yönelik birçok çalışma yapılmaktadır. Avrupa istihdam stratejileri bu çalışmalardan bir örnek olarak verilmiştir.

Avrupa İstihdam Stratejisi- İşgücü Piyasasında Dezavantajlı Kişilerin İşgücü Piyasasına Entegrasyonu

Avrupa ülkeleri arasında temel kalkınmışlığı sağlamak ve ekonomik gelişmişliği sağlamak amacıyla çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Avrupa istihdam stratejileri de bu hedefler doğrultusunda yapılmıştır. Bu çalışmalar doğrultusunda sosyal politikalar da ekonomik politikaların içerisinde yer almıştır.

“Avrupa Birliği üye ülkeleri Avrupa İstihdam İşgücü Kurumu'nun istekleri doğrultusunda çalışmalar yapmaktadırlar. Avrupa ülkelerinde özürlü istihdamının artırılması için özürlü kişilerin istihdamının zorunlu kılınması yerine, işverene başka bazı imkânlar tanınmaktadır. Özürlüler için yasal istihdam zorunluluğu bulunan Avrupa ülkelerinden Almanya, Fransa, Çek Cumhuriyeti, İspanya, Romanya, Avusturya, Belçika, Finlandiya ve Polonya'da işverene vergi indirimini sağlanması, özürlü istihdamı nedeniyle yapılması zorunlu olan yatırımların yarısının devletçe karşılanması, zorunlu iyileştirme hizmeti verilmesi, belirli süreyle ücretlerinin ve/veya sigorta primlerinin devletçe karşılanması, işverene kredi veya sübvansiyon verilmesi gibi istihdamı teşvik edici devlet katkıları da bulunmaktadır” (Beceren, Kasalak, 2010, s. 53).

AİS'leri doğrultusunda işverene çeşitli teşvikler vererek dezavantajlı grupların istihdamını sağlamaya çalışmaktadır. Araştırma raporlarından elde edilen verilerin çok olumlu olması stratejilerin başarıya ulaştığını göstermektedir. Özellikle dezavantajlı gruplar arasında meydana gelen yoksulluk sorununun bu şekilde çözüldüğü görülmektedir.

Avrupa birliği ortak tarım politikası, ortak rekabet politikası, ortak ulaştırma ve ticaret politikası ve ortak sosyal politikaları mevcuttur. Özellikle işsizlik ve istihdam sosyal politikalar içinde yer almaktadır. Sosyal politikaların temel kaynakları sosyal fonlardır. Mevcut fonların en önemli amacı işsizliği azaltmak ve işgücü eğitimi için kaynak sağlamaktır.

2.3.2. Türkiye'de Merkezi Yönetimin Dezavantajlı Gruplara Yönelik Çalışmaları

Türkiye'de dezavantajlı grupların sorunlarının tespiti ve çözüm önerilerinin geliştirilmesine yönelik bir dizi çalışma yapılmıştır. Bu çalışmaların bir kısmına aşağıda değinilmiştir.

2.3.2.1. TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu-Engelli Hakları İnceleme Raporu

4 Temmuz 2013 tarihinde (23. dönem 2. Yasama yılı) yayımlanan raporda il alt komisyonlarına bilgi verilmiş ve çeşitli önerilerde bulunulmuştur. İstanbul Valisi ile 16-17 Mayıs 2013 tarihinde yapılan toplantıda engelliler ile ilgili karşılaşılan sorunlar ile ilgili bilgi alınmış ve toplantı sonunda İstanbul Valiliği bazı tespitlerde bulunmuştur. İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu'nun tespitleri TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu-Engelli Hakları İnceleme Raporunda şu şekilde yayımlanmıştır. Bu tespitlere değinmemiz ile genel sorunların daha iyi anlaşılacağı düşünülmektedir.

- Engellilik, toplumun da artık yavaş yavaş hatırladığı ve özen göstermeye başladığı bir konudur. 39 ilçesi ile ülke nüfusunun beşte birinin yaşadığı şehir olan İstanbul'da da bu konuda yapılan çalışmalar gün geçtikçe artmaktadır.

- Bakım hizmetlerinin bir parçası olan engelli aylığının başvuran her engelliye verilmesi gerekmektedir.

- Engellilerin en fazla eğitime ihtiyacı bulunmaktadır. Bu nedenle Milli Eğitim Bakanlığı'nın bütçesinden belli bir kısım ayrılarak engelli eğitimi için zorunlu tutulmalıdır.

- Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olan özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri talebe karşılık gelmemektedir. Özellikle çocuğunu tam gün eğitime vermek isteyen ailelerin isteklerini karşılayacak şekilde bu merkezlerin sayısının artması gerekmektedir.

- Fiziksel şartlara odaklanılmaktadır ancak hizmeti veren kadroların da nitelikli olması gerekmektedir. Özellikle eğitimde gerekli mekanlar, erişilebilir binalar ya da özel eğitim sınıfları mevcuttur fakat eğitimci sıkıntısı yaşanmaktadır. Özel eğitim veren öğretmenlerin büyük kısmı emekli öğretmenlerden oluşmaktadır. Her ne kadar mevcut öğretmenlerimiz büyük bir özveriyle çalışıyor olsalar da konunun uzmanı olan üniversite mezunu öğretmene ihtiyaç duyulmaktadır. Bu anlamda, özlük haklarının iyileştirilmesi ile birlikte personel standardının yükseltilmesi gerekmektedir.

- Fiziksel ihtiyaçların karşılanma oranı ile insan ihtiyacının karşılanma oranının kıyaslandığı 2 boyutlu bir analiz yapmak meseleyi daha doğru anlamamıza yardımcı olabilir.

- Meslek edindirme kursları bakımından sivil toplumun da hizmeti bulunmaktadır. ISO belgeleri alarak eğitim veren bu kuruluşların başında Darüşşafaka gelmektedir. Standardı yükseltilerek ve sayıları artırılarak sivil toplumun bu alanda çalışması teşvik edilmelidir.

- Belediyeler her yıl bütçelerinden belli bir miktarı engellilik konusuna ayırmalıdır. Bu bütçeyi ayırmayan ve uygulamayan belediye hakkında bir müeyyide uygulanmalıdır. Bu miktar o yıl kullanılmadığı takdirde ertesi yıl yine o kaleme kalmalı, diğer alanlara aktarılmamalıdır. Üst üste iki yıl

kullanılmadığı takdirde ise söz konusu miktar mülki amirin bütçesine aktarılmalıdır.

- Ülkemizde sivil toplum oranı dünya geneline nispeten düşük kalmaktadır. Engellilik konusunda özellikle sporla ilgilenen STK'lar teşvik edilmeli, antrenmanları ücretsiz yapmaları sağlanmalıdır.
- Eğitim gören tüm engellilere eğitimleri boyunca artan miktarda burs desteği sağlanmalıdır.
- İl Özel İdarelerinden hizmet alımı yoluyla nitelikli meslek elemanı (sosyolog, sosyal hizmet uzmanı, psikolog, öğretmen gibi uzman personel) çalıştırılmakta ve bu oran engelli bireylere hizmet veren kadroların %20-25'ini oluşturmaktadır. Genel Müdürlük hizmet alımı çerçevesinde ise nitelikli personel alımı yapılamamaktadır.
- 6360 sayılı ve 12/11/2012 tarihli Kanun ile İl Özel İdarelerinin büyükşehirlerde tüzel kişiliklerinin sonlandırılması ve bu uygulamanın ilk mahalli idareler seçiminde yürürlüğe konulacağı düzenlenmiştir. Böylece illerde Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün İl Özel İdaresi bütçesi imkanları ile karşılanan yatırım, personel, araç ve bina kiralama işlerinde 2014 yılı itibariyle herhangi bir bütçe ayrılması mümkün olmayacaktır.

Bu tespitler ışığında dezavantajlı gruplardan olan engellilerin sorunlarının çözümüne yönelik projeler geliştirilerek sorunların çözümünün sağlanmasına yönelik planlamalar yapılmalıdır. Özellikle İstanbul ile sınırları içerisinde Avrupa birliği fonlarının kullanıldığı projelerden faydalanılmalıdır. Engellilerin eğitimine yönelik öğretmen açıklarının tespit edilerek bu bölümlere atamalar yapılmalıdır. Bütçe imkanı bulunmayan kuruluşlara merkezi yönetimden bütçe aktarımı yapılmalıdır.

2.3.2.2. MEB-Mesleki Beceri Geliştirme Projesi (MESGEP)

Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından yapılan ve dezavantajlı grupların istihdamına yönelik olan projenin amacı şu şekilde belirlenmiştir: Özel politika gerektiren gruplara, ilgi ve yetenekleri göz önüne alınarak meslek edindirmek, bu becerilerini üst

seviyelere çıkararak mesleki yeterlilik kazandırmak, Mesleki Teknik Eğitim Kurumlarındaki insan kaynakları kapasitesini arttırmak.

Yapılacak bu proje ile Türkiye genelinde dezavantajlı grupların istihdamının sağlanması düşünülmektedir. Bu projenin hedef kitlesi şu şekilde belirlenmiştir:

- 1.Engeli dolayısıyla eğitime erişim sağlayamamış gruplar,
- 2.Güvenlik nedeniyle göç etmiş kişiler,
- 3.Şiddet mağduru kadınlar,
- 4.Eğitime erişim fırsatı bulamamış olan bireyler,
- 5.Muhtaç durumdaki dul ve yetimler,
- 6.Cezaevlerinden tahliye olmuş veya olmamış bir mesleki becerisi olmayan veya meslek değiştirmek isteyenler,
- 7.Bir meslek sahibi olmak isteyen ev hanımları,

2.3.2.3. MEB- Özel Eğitim Güçlendirilmesi Projesi

16 Mart 2011 tarihinde başlayan projeyi Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir. Proje ile dezavantajlı grupların eğitim sorunlarının çözümüne yönelik olarak yapılmıştır. MEB'in öncülük ettiği bu proje ile dezavantajlı grupların eğitim seviyelerinin yükseltilmesinin sağlanması planlanmaktadır.

Projenin amacı şu şekilde belirlenmiştir: Sivil Toplum Kuruluşları, belediyeler ve özel sektör kuruluşlarının katılımıyla kendi kendine yetemeyen bireylerin öğrenme çevrelerinin, lisan ve sürekli hizmet içi öğretmen eğitimleri, psikolojik değerlendirme araçları v.b. gibi müfredata dayalı değerlendirme yoluyla iyileştirilmesi sağlamak ve ayrıca bu bireylerin olanaklarını arttırmaktır.

Özellikle bu proje ile yapılan "Engelsiz Okullar" çalışması ile engellilerin evlere mahkûm olmasının önüne geçilmiş olmaktadır.

2.3.2.4. ÇSGB- Çalışma Yaşamında Risk Grupları-Farkındalık Artırma ve Mesleki Beceri Kazandırma Projesi

Proje kapsamında kadın ve engelli istihdamını gerçekleştirmek amacıyla yapılan beceri kazandırma projesi çalışma ve sosyal güvenlik bakanlığı çatısı altında yapılmaktadır.

Yapılan proje ile özellikle sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlerin aktif rol oynaması gerektiği düşünülmüştür. Projenin temel amacı şu şekilde belirtilmiştir;

“Bu projenin birincil amaçları, çalışma yaşamında risk gruplarına dair toplumda ve alanda çalışan ilgili kişi ve kuruluşlarda sosyal duyarlılığı artırmak ve farkındalık oluşturmak amacıyla bilinçlendirme toplantıları ile birlikte istihdama erişimde dezavantajlı konumda bulunan özürllüer ve kadınlara mesleki beceri kazandırarak istihdama erişimlerini sağlamak, çalışan çocukların aile bireyelerine mesleki eğitim vererek istihdama katılımlarını sağlamak, böylece, çocuk işçiliğini önleme çalışmalarına katkı sağlamaktır.”

Bu amaçlar doğrultusunda özellikle RTÜK üzerinden kamu spotu yayınlar yapılarak farkındalığın artırılması sağlanmıştır.

2.3.2.5. ÇSGB- Çocuk İşçiliğinin Önlenmesinde Yerel Kaynakların Etkinleştirilmesi Projesi

Türkiye’de çocuk işçiliği ciddi sorun olmaya devam etmektedir. Özellikle 12-15 yaş arası işçilere çocuk işçi denmektedir. Bu bağlamda ülkemizde çok sağlıksız ortamlarda çocuk işçiler çalışmaktadır. Çocuk işçiliğın önlenmesine yönelik yapılan bu çalışma ile çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasına katkı sağlanması düşünülmüştür.

Araştırma sonunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılması planlanmıştır;

- Belirlenen illerde çeşitli araştırmalar yaparak çocuk işçiliği düzeyi tespit edilecektir. .

- Adana, Gaziantep, Şanlıurfa, Kocaeli, Ordu gibi beş pilot bölgede “Çocuk İşçiliği İzleme Birimleri” oluşturulacaktır.
- Oluşturulan birimler aracılığıyla ilin çocuk işçiliğiyle mücadele kapasitesi artırılacaktır.

2.3.2.6. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı-Yaşam Boyu Destek Projesi

"Yaşam Boyu Destek Projesi" Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Anadolu Üniversitesi tarafından yürütülmektedir.

Yapılan proje ile özürhülerin bağımsız yaşama hazırlanmalarında, evde bakım hizmetlerinde v.b. alanlara yeni bir vizyon geliştirileceği düşünölmektedir.

“Yaşam Boyu Destek Projesi” kapsamında;

- Özürlü ve yaşlı bireylerle çalışan bakıcı ve yardımcı personele,
- Özürlü bireyin ailesinde bakım veren kişilere,
- Ulaşılabilirlik konusunda çalışan teknik personele yönelik

Sertifika programları düzenlenerek mesleki formasyon kazandırılması amaçlanmıştır.

2.3.2.7. Okullar Hayat Olsun Projesi

Okullar Hayat Olsun Projesi 13 Aralık 2011 Tarihinde Türkiye Belediyeler Birliği ile Millî Eğitim Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı arasında imzalanan protokole yürürlüğe girmiş olup projenin koordinasyonunu Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü yürütmektedir.

Özellikle projeden çıktı olarak; Okul binaları, bahçesi, sosyal alanları v.b. mesai saati dışında kullanım sıkıntısı olan birimlerin aktif kullanımını sağlamak, bireylerin artan mesleki, sosyal ve kültürel hizmet talebinin karşılanması, hayat boyu öğrenmenin yayılması, mevcut kaynaklarının etkin kullanılması v.b. beklenmektedir.

Özellikle çocuklar ve gençlerin okul çıkışı oyun alanlarının olmayışı, bilginin artışı ile ona ulaşma isteğinde meydana gelen artışa rağmen araştırma yapacak alanların yeterli olmayışı v.b. nedenlerden dolayı bu tarz projeler oldukça önem arz etmektedir. Ancak mevcut projenin uygulama alanının dar kalması ve yaygınlık kazanamaması, işleyişin önemini azaltmaktadır. Projenin daha işlevsel hale gelmesi amacıyla belediyeler üzerlerine düşen sorumluluğu MEB eşgüdümlü olarak yerine getirmelidir.

2.3.3. Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Dezavantajlı Gruplara Yönelik Çalışmaları

Türkiye’de yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların sorunlarının tespiti ve çözüm önerilerinin geliştirilmesine yönelik bir dizi çalışma yapılmıştır. Yerel yönetimlerin bir kısmının çalışmaları aşağıda verilmiştir.

2.3.3.1. İstanbul Büyükşehir Belediyesi- 'İstanbul Sosyal Darüşşifahaneleri Projesi'

İstanbul’da yaşayan dezavantajlı gruplar için İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından “İstanbul Sosyal Darüşşifahaneleri Projesi” 2013 yılı sonu itibariyle hayata geçmiştir.

Özellikle sosyal dışlanmışlık yaşayan engelli bireyler, sokak çocukları v.b. grupların eğitim, rehabilitasyon ve danışmanlık hizmetinin sunması düşünülmüştür.

Bu projelerin yaygınlık kazanılması ile özellikle dezavantajlı grupların toplum içerisinde yer edinmesi sağlanmıştır.

2.3.3.2. Bakırköy Belediyesi- Acil durum destek butonu ile dezavantajlı gruplara destek

İstanbul ili Bakırköy ilçesi Belediyesi tarafından dezavantajlı gruplar ile çocuklar ve Alzheimer hastalarının kullanabileceği bir ‘acil durum butonu’ çalışması gerçekleştirilmiştir.

Cihaz özellikle Alzheimer hastaları, zihinsel engelliler için sürekli konum belirleme amacıyla kullanılabilir. Ayrıca okul çağındaki çocukların aileleri tarafından takibini sağlama ve servisin hızının ölçülmesi amacıyla “hız takip sistemi” bulunmaktadır. Yapılan bu cihaz ile özellikle evde bakım hastaları ve tek başlarına yaşamak zorunda kalan hastaların acil durumlar için yardım istemeleri için programlanabilir özelliği mevcuttur. Okuldan eve geç dönem öğrencilerin nerede olduklarını öğrenmek, adli durum, sağlık desteği v.b. durumlar için yakınlarla sms atılabiliyor.

2.3.3.3. Edirne Valiliği- Edirne İl Milli Eğitim Müdürlüğü- Eğitimle Mutlu Yarınlar Projesi

Roman çocukların okula devamlılığını sağlamak adına son dönemlerde Edirne İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından çeşitli etkinlikler düzenlemiştir. Kurulan müzik atölyeleri ile haftanın dört günü çocukların derslerinin yanında klarnet, saz ve darbuka eğitimi alan öğrenciler okula daha sık gitmeye başladığı görülmüştür. Çalışmanın başarıya ulaşması ile beraber proje genişletilerek kırsal bölgelere yayılmıştır.

Projenin amaçları şu şekilde belirlenmiştir:

- Dezavantajlı çocukların okul devamlılıklarının artırılması.
- Dezavantajlı öğrencilerin akademik başarılarının artırılması.
- Dezavantajlı çocukların sosyal-kültürel gelişimlerinin desteklenmesi.
- Dezavantajlı çocukların toplumla bütünleşmesinin desteklenmesi.
- Dezavantajlı çocukların eğitim sorunlarına ilişkin İl çapında farkındalık sağlanması.
- Dezavantajlı mahallelerde yer alan okulların güvenliğinin artırılması.

2.3.3.4. Çorum Valiliği- Genç Eller Gülen Yüzler Projesi

Çorum valiliği koordinasyonunda yapılan “genç eller güler yüzler” projesi ile özellikle zihinsel engelli ve spastik gençlerin sportif faaliyetlerini desteklemek amacıyla yapılması planlanmıştır. Ayrıca üniversite öğrencileri

ile dezavantajlı grupların bütünleşmesi ile dezavantajlı grupların empati ve sempati duygularının geliştirilmesi amaçlanmıştır.

2.4. BAĞCILAR BELEDİYESİ DEZAVANTAJLI GRUPLAR İLE İLGİLİ ÖRNEK ÇALIŞMALARI

Bu aşamada bağcılar belediyesi tarafından yapılan örnek uygulamalar incelenmiştir. Bu örnek uygulamaların işlevselliğinin ne denli olduğu nicel araştırmalar sonucunda test edilmiştir. Özellikle dezavantajlı gruplara yönelik yapılan uygulamaların çalışmanın özünü oluşturmuştur.

2.4.1. Engelliler Sarayı

Bağcılar Belediyesi, günlük yaşama pozitif katkı sağlayacak hizmet ve eserler üreterek, sadece ihtiyaca cevap vermeyi değil, sürdürülebilir hizmeti ve kalıcı fayda sağlamayı da amaçlamaktadır. Engelliler Sarayı da bu hizmetlerinden biridir. Türkiye’de bir ilk olma özelliğine sahip tesisleri ile dezavantajlı gruplara yepyeni ve fonksiyonel bir yaşam alanı kazandırmıştır.

Engelliler Akademisi Projesi’ne ev sahipliği yapan Engelliler Sarayı, yeni projelerle umut dolu bir dünyanın kapılarını açmaktadır. “**Engelsiz Eğitim Projesi**” ile engelli insanlarımıza açıcılık, el becerisi, büro yönetimi, sekreterlik ve kasiyerlik gibi on farklı mesleki ve temel eğitim imkânı sunulmaktadır.

Projenin amacı şu şekilde belirtilmiştir: Eğitimlerinden faydalanırken yeni arkadaşlıklar edinecek, kültürel ve sosyal faaliyetlere katılabilmeyi sağlayan bu yerde dezavantajlı gruplara öncelik verilmektedir. Faaliyete geçirilen bu projelerle, istihdam sağlamayı ve kalıcı çözümlerle geleceğimizi şekillendirmeyi amaçlamıştır. Özellikle yerel yönetim adına bireylerin sosyal gelişimine ve bireysel kalkınmasına yönelik projelerle ilçedeki yaşam standartlarını yükseltmeyi amaçlamaktadır.

2.4.2. Hizmet Verilen Gruplar

Bağcılar'da yaşayan 16-60 yaş arası; ortopedik, zihinsel, konuşma, işitme ve görme engelliler, hizmetlerindeki esas hedef gruplarındandır. Ayrıca engelli ailelerini de projenin hedef kitlesine dahil ederek, daha verimli sonuçlar elde edilmesi amaçlanmaktadır.

Bir diğer taraftan, kendi kendine yetemeyen dezavantajlı gruplara verilen mesleki, psikolojik ve hukuki danışmanlık hizmetleriyle, var olan sorunlara karşı koyabilme ve onlarla mücadele edebilme yolları öğretilmektedir.

2.4.3. Engelsiz Eğitim Projesi

“Nitelikli Eğitim, Kalıcı Çözüm... Eğitim Programları”

Bu kurslar, yapılan araştırmalar sonucu engelliler için çalışma şartları uygun ve uyumlu olan meslekler arasından seçilmiştir. Verimli bir eğitimin yanı sıra istihdam kolaylığı da göz önüne alınmıştır. Ayrıca proje kapsamında yer alan Tiyatro Eğitimi ile engellilerimizin sosyal ve kültürel etkinliklere aktif olarak katılması amaçlanmaktadır.

2.4.4. Nikâh Şekeri ve Çiçek Yapımı Eğitimi

Bu eğitim ile yeni evlenen çiftlerin nişan ve düğün merasimlerinde misafirlerine hediye ettikleri nikâh şekeri ve yapay minyatür çiçekleri üretilmektedir. Engellilerimiz; geniş çalışma imkanı olan bu alanda kolaylıkla iş bulabileceklerdir. Onların istihdam sorunlarına çözüm üretmek ve evde istihdam sağlayabilmek amacıyla “Nikâh Şekeri ve Çiçek Yapımı Eğitimi” verilmektedir.

2.4.5. Uygulamalı Grafikerlik Eğitimi

İş dünyasında görselliğin ve tanıtımın çok önemli hale geldiği günümüzde, pek çok işletmenin ihtiyaç duyduğu broşür, katalog, poster gibi

tanıtım materyalleri bulunmaktadır. Engellilerimiz, “Uygulamalı Grafikerlik Eğitimi” ile reklam sektörüne hazırlanmakta ve eğitim boyunca, alanla ilgili gerekli tüm bilgileri edinmektedir.

2.4.6. Braille Alfabeti Eğitimi

Görme engelli vatandaşların sorunlarını gidermek amacıyla Braille Alfabeti ile dokunma yoluyla harfleri hissederek okumalarını sağlamaktadır. Çeşitli projeler ile görme engellilerin bu alfabeti öğrenerek, hem de bilgi düzeylerini arttırmak hem de kişisel gelişimlerini sağlamaktadır.

2.4.7. Görme Engelli Bilgisayar Eğitimi

Günlük yaşamın vazgeçilmez bir parçası haline gelen bilgisayarı, aldıkları eğitim sayesinde görme engelliler de kullanabilmektedir. Görme, işitme ve fiziksel kontrol ile kullanımı mümkün hale gelen bilgisayarları, yüklenen özel programlarla öğrenen görme engelliler, teknolojinin bu önemli ürününden mahrum kalmamaktadır.

2.4.8. Uygulamalı Aşçılık Eğitimi

Aşçılık eğitimi engelliler tarafından da yapılabilmektedir. Bu bağlamda Engelli bireylerin, alacakları teorik ve pratik eğitimler yardımıyla kendilerini geliştirmektedir. Mevcut çalışmalar ile engellilerin aşçılık eğitimi olarak meslek sahibi olmaları sağlanmaktadır.

2.4.9. Uygulamalı Pasta Üretim Eğitimi

Bu eğitim programıyla engelliler, değişik miktarda malzemeyle her türlü kek, yaş pasta ve börek yapmayı öğrenmektedir. Proje için oluşturulan özel alanda meslekle ilgili her türlü teorik ve pratik bilgi verilmektedir. Ayrıca pasta üretim sınıfı bünyesinde oluşturulan servis alanıyla da müşteriye servis açma, pasta sunumu gibi bilgiler de kendilerine aktarılmaktadır.

2.4.10. El Becerisi ve Montaj Atölyesi

Zihinsel engellilerin de katılabileceği eğitimlerde, kumaş baskı ve obje renklendirme konularında uygulamalı çalışmalar yapılmaktadır. Aynı zamanda rehabilite özelliğine sahip olan eğitimler sayesinde, engelliler kendi evlerinde üretecekleri objeleri pazarlayabilecek hale de gelmektedir. Kayıt için ön şart aranmayan eğitimlere engellilerin yanı sıra aileleri de katılabilmektedir.

2.4.11. Büro Yönetimi ve Sekreterlik Eğitimi

Eğitim süresince engelli katılımcılara; ofis yönetim işlemlerini yürütme, gelen/giden evrak ile dosyalama takibi, telefon görüşmelerinin yapılması, gelen yazı ve resimlerin yöneticiye ulaştırılması, randevuların ayarlanması, misafirlerin karşılanması ve yönetici için gerekli dokümanları hazırlama eğitimleri verilmektedir. Büronun verimli şekilde işlemlerini amaçlayan “Büro Yönetimi ve Sekreterlik Eğitimi”ni alan engelliler, bu meslekte kolaylıkla çalışabilmektedir.

2.4.12. Kasiyerlik ve Reyon Personeli Eğitimi

Perakende gıda sektörü başta olmak üzere pek çok sektörde çok sayıda mağaza kurulmuş ve bu da; kasiyer ve reyon personeli ihtiyacını arttırmıştır. Ortaya çıkan bu açığı değerlendirmek ve engelli vatandaşlarımızın da bu alanda iş bulmalarını sağlamak amacıyla onlara “Kasiyerlik ve Reyon Personeli” eğitimi verilmektedir. Eğitimde engellilere teknik detaylar ve insan ilişkileri konularında bilgilendirmeler yapılmaktadır.

2.4.13. Kariyer Destek Eğitimleri

Günümüzde eğitime, bilgi, beceri ve yeteneğe sahip olan pek çok engelli, kendini işverene doğru ifade edemediği için iş bulmada sıkıntı yaşamaktadır. Bu sorunu aşmak amacıyla oluşturulan “Kariyer Destek Eğitimleri”nde amaç; engelli bireylerin kendilerine uygun iş olanaklarına ulaşmaları ve işveren karşısında kendilerini doğru ve yeterli biçimde ifade edebilmeleridir.

2.4.14. Engelli Çocuklar Gündüz Bakım Evi

Engelli çocukların aileleri için Bağcılar belediyesi tarafından gündüz bakım evi kurulmuştur. Bu proje ile engelli ailelerine yardımcı olunacağı gibi engellilerinde eğitimine destek olunacağı düşünülmüştür.

Engelli ailelerin en büyük sıkıntılarında biri de okul öncesi eğitim kurumlarının yetersizliğidir. Proje kapsamında, eğitimlerine katılan engellilerimiz, çocuklarını Gündüz Bakım Evi'ne bırakabilmektedir. Engellilerimizin projeye katılabilmesi ve eğitimlerden faydalanabilmesi için Gündüz Bakım Evi'nde ücretsiz bakım hizmeti verilmektedir. Proje, eğitimin yanı sıra, sosyal ve psikolojik konularda da hem aileler hem de çocuklar için önemli faydalar sağlamaktadır (Bağcılar Belediyesi Proje Kataloğu, 2012).

2.4.15. Sosyal Etkinlikleri

Engelli bireylerin, günlük hayatta kendilerini farklı görmemeleri için iş yaşamının yanı sıra sosyal ve kültürel çalışmalara da katılım göstermeleri gerekmektedir. Bu düşünceden yola çıkarak hazırlanan sosyal etkinlik programlarına bir dizi kültürel ve sanatsal etkinliği dahil edilmiştir. Etkinliklere katılım, projeye kayıt sırasında engellilerin tercihi ile gerçekleştirilmektedir. Engellilerimiz, kültür-sanat faaliyetlerine katılarak hem yeni arkadaşlıklar edinecek hem de daha renkli, keyifli bir hayata kavuşacaklardır.

2.4.16. Sanatsal Aktiviteler

Proje kapsamında, engellilerin katılabileceği, ebru, karikatür, yağlı boya resim gibi görsel sanatları içeren etkinlikler yer almaktadır.

2.4.17. Tiyatro Eğitimi

Toplu faaliyetler kapsamında yer alan Tiyatro Eğitimi, toplu faaliyetlerle, engellilerimize neler yapabileceklerini göstermeyi ve onlara özgüven kazandırmayı amaçlamaktadır. Tiyatro Eğitimi, iletişim kurmaya ve rehabilite etmeye yönelik, önemli bir kültür-sanat faaliyetidir.

2.4.18. Müzik, Oyun, Havuz-Spor Etkinlikleri

Engellilerimiz için özel olarak tasarlanan yüzme havuzunda yüzme dersleri ve hidroterapi hizmeti verilmektedir. Müzik etkinlikleri kapsamında ise; koro, çalgı aleti çalma, folklor gibi çalışmalar da toplulukla yapılan diğer sosyal aktiviteleridir.

2.4.19. Kendin Üret, Kendin Sat

Tesisin atölyesinde engellilerimizin ürettiği malzemeler, açılan sergilerle halkımızın ilgisine sunulmaktadır. Bu çalışmalarla, ilçedeki halkta bir farkındalık oluşturmak ve engellilerimize özgüven sağlamak amaçlanmaktadır. Tüm gün açık olan sergilerde engelli kursiyerler ürünlerini kendileri satmaktadır.

2.4.20. Kütüphane

Tesiste, engellilerin okuyabilmesi ve araştırma yapabilmesi amacıyla, engelli kullanımına uygun, özel olarak tasarlanan donanımlı bir kütüphane yer almaktadır. Ayrıca görme engellilerimizin okuması için “Braille Alfabeti”yle yazılmış kitaplar da mevcuttur.

2.4.21. Oyun Odası

Oyun odası sayesinde, eğitimin dışındaki zamanlarını sosyalleşmeye yönelik rehabilite edici etkinliklerle geçirmektedir. Bu bölümde, masa tenisi, bilardo ve satranç gibi iki kişi ile oynanan oyun alanları bulunmaktadır. Oyun Odası’nda ikili ilişkilere yönelik kültür-sanat etkinlikleri de gerçekleştirilmektedir.

2.4.22. Psikolojik Danışmanlık Birimi

Dezavantajlı grupların aile içi ilişkileri ve iletişim problemleri sonucu oluşan ciddi sorunların çözümü için profesyonel destek almaları sağlanmalıdır. Bağcılar belediyesi bünyesinde verilen psikolojik danışmanlık hizmetleri ile dezavantajlı grup olan engellilerin aileleri tarafından sergilenen tutum ve davranışlar gözden geçirilerek sorunların üstesinden gelinmektedir.

2.4.23. Duygu Algı Odası

Proje bünyesinde engellilere mesleki eğitimlerin yanı sıra algı kabiliyetlerini arttıracak ve fiziki anlamda yeterliliklerini destekleyecek “duyu- algı eğitimi” de verilmektedir. Duyu-algı eğitimine özel materyallerin bir arada yer aldığı duyu-algı odasında verilecek eğitim ile engellinin dikkat ve algı yetenekleri arttırılmaktadır.

2.4.24. Mesleki Danışmanlık Birimi

Engellilerin meslek edinmeleri ve yönlendirilmeleri amacıyla kurulan bu birim ile engelliler meslek seçimi konusunda bilgilendirme ve doğru mesleğe yönlendirilmeleri sağlanmaktadır. Bu çalışmalar sayesinde engellilerin daha sağlıklı kararlar almaları sağlanmaktadır.

2.4.25. Hukuki Danışmanlık Birimi

Oluşturulan bu birim yardımıyla dezavantajlı grup olan engellilere, yaşadıkları sorunların çözümüne yönelik önleyici ve sorunları giderici bilgi verilmektedir.

Psikolog Özge Şalk ile yaptığımız görüşmede Yukarıdaki bilgileri öğrenmiş bulunmaktayız.

Bağcılar, İstanbul'un ilçeleri arasında en yüksek nüfus yoğunluğuna sahip olan ilçesidir. Son yıllarda yoğun göç almış, yaklaşık nüfusu 750.000 civarındadır.

Okullaşma oranının en yüksek olduğu ilçelerden biri olmasına rağmen halen devam eden yoğun göç nedeniyle okullaşma konusunda yetersizlik yaşanmaktadır. İlçe nüfusunun 1/3'ini 7-12 yaş arası oluşturmaktadır. Yine ilçede 2500-3000 civarında engelli öğrencisi ve yakını bulunmaktadır.

Önemli bir detay olarak yapılan tüm çalışmalar ve hizmetlerin ücretsiz olduğudur.

Mevcut alanların Bağcılar belediyesi tarafından daha işlevsel hale gelmesi adına nitelikli personel ile profesyonel çalışmaların yapılması gerekmektedir. Alt yapının projelerle desteklenmesi ile dezavantajlı gruplar için daha nitelikli alanların oluşması sağlanacaktır.

BÖLÜM III

3. MATERYAL VE METOT

Bu bölümde çalışma kapsamında gerçekleştirilmiş olan alan araştırmasının amacı ve yöntemi, evren ve örnekleme, veri toplama aracı, verilerin analizi, sınırlılıklar ve bulgular şeklinde sıralanan başlıklara yer verilmiştir. Veri toplama aracındaki sorular yani araştırmanın değişkenleri ve araştırmanın amacı, evren-örnekleme gibi bilgilerinin tanımlanması ile araştırmanın kapsamı belirlenmiştir. Daha sonra ise araştırmadan elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

3.1. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evrenini İstanbul İli Fatih, Bağcılar ve Bahçelievler İlçe belediyelerinde görev yapan çalışanlar oluşturmaktadır. Örneklem ise bu belediyelerde görev yapanlar arasından seçilen 150 kişidir.

3.2. ARAŞTIRMA VERİLERİNİN TOPLANMASI

Çalışma kapsamında hazırlanan ankette yer alan sorular örneklem grubundaki vatandaşlara yöneltilmiştir. Bu sorular, yani araştırmadaki değişkenler şu başlıklar altında toplanmıştır:

3.2.1. Kişisel Bilgilere İlişkin Sorular

Anketin bu bölümü, katılımcıların cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, mesleki kıdem ve görev durumu şeklinde sıralanan özelliklerine ilişkin veri toplanmasına yönelik kişisel bilgi sorularından oluşmaktadır.

3.2.2. Yerel Yönetimlerde Dezavantajlı Grupların Eğitim Faaliyetleri Ölçeği

Veri toplama araçlarından biri olarak “**Yerel Yönetimlerde Eğitim Faaliyetleri Ölçeği**” kullanılmıştır. Bu ölçek konu ile ilgili literatür araştırılarak uzman görüşü doğrultusunda hazırlanmıştır. Ölçekle ilgili geçerlilik

güvenilirliği belirlemek amacıyla bir pilot uygulama yapılmış ve pilot uygulama sonucunda elde edilen bulgular bilimsel manada istatistiksel olarak geçerli ve güvenilir bulunmuştur. Ankete katılanların yerel yönetimlerin eğitim faaliyetlerine ilişkin ifadeler “1:Kesinlikle Katılmıyorum” ve “5:Kesinlikle Katılıyorum” olmak üzere 1’den 5’e puanlamalarına yönelik olarak hazırlanmış olup, beşli likert ölçekte 25 madde bulunmaktadır.

Araştırma verilerini elde etmek amacıyla kullanılan ölçeğin geçerliği ve iç tutarlılığı analiz edilmiştir. Bunun için de güvenilirlik analizi yapılarak Cronbach’s Alfa değeri hesaplanmıştır.

“Güvenilirlik analizinin amacı verilerin rastlantısallığını ölçmektir. Ankete verilen cevaplar rastgele dağılım gösteriyorsa anket sonuçlarının güvenilir olduğuna karar verilir. Güvenilirlik analizi seçilen örneğin güvenilirliğini, tesadüfiliğini ve tutarlılığını test etmekte kullanılır. Sonucun güvenilir olup olmadığına Cronbach’s Alpha (α) değerine göre karar verilir” (Kalaycı, 2009, s. 405).

α değeri,	$0,00 \leq \alpha < 0,40$	ise	Güvenilir değil
	$0,40 \leq \alpha < 0,60$	ise	Düşük güvenilirlikte
	$0,60 \leq \alpha < 0,80$	ise	Oldukça güvenilir
	$0,80 \leq \alpha \leq 1,00$	ise	Yüksek güvenilirdir.

Tablo 1 Güvenirlik analizi sonuçları

	Cronbach's Alpha	n
Yerel Yönetimlerin eğitim faaliyetlerine ilişkin ölçek	.945	25

Tablo 8’de Cronbach’s Alpha değerinin 0,945 olması, ankette kullanılan yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğinin yüksek güvenilir kategorisinde olduğunu göstermektedir. Buna göre ölçekteki önermelere verilen cevapların tutarlı olduğu ve bu verilerin kullanılabilir olduğu belirlenmiştir.

3.3. VERİLERİN ANALİZİ

Alan araştırmasından toplanan verilerin değerlendirilmesi ve analizinde SPSS 16 istatistik paket programı kullanılmıştır. Anketteki tüm sorulara ve ölçekteki önermelere verilen cevaplara ait frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmış, bu dağılımlar tablo ve grafiklerle gösterilmiştir. Ayrıca ortalama, standart sapma gibi tanımlayıcı istatistiklerden de yararlanılmıştır. Hipotez testleri bölümünde yerine göre gerekli görülen ikiden fazla bağımsız grup ANOVA parametrik testleri ya da iki bağımsız grup parametrik t testlerine yer verilmiştir. Ortalamaların karşılaştırılmasına ilişkin hipotez testlerinin tamamında hipotezler şu şekilde kurulmaktadır (Kalaycı, 2009, s.82).

H_0 : Ortalamalar incelenen değişkenin grupları arasında farklı değildir.

H_1 : Ortalamalar incelenen değişkenin grupları arasında farklıdır.

Testin karar aşamasında p değeri 0,05 anlamlılık değerinden küçük ise H_0 hipotezi reddedilir ve ortalamaların incelenen değişkenin grupları arasında farklı olduğu şeklinde yorum yapılır, aksi takdirde yani p değeri 0,05 anlamlılık değerinden büyük ise H_0 hipotezi reddedilemez ve ortalamaların incelenen değişkenin grupları arasında farklı olmadığı şeklinde yorum yapılır (Ergün, 1995, s.86).

BÖLÜM VI

4. BULGULAR

4.1. KİŞİSEL BİLGİLERE YÖNELİK BULGULAR

Bu bölümde anket ve ölçekte sorulan sorulara verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları tablolar yardımıyla yorumlanmıştır.

Tablo 2 Cinsiyete göre frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Erkek	86	57.3
Kadın	64	42.7
Toplam	150	100,0

Tablo 9'da cinsiyete göre frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir. Tabloya göre erkeklerin yüzdesi (57.3), kadınların yüzdesinden (42.7) daha yüksek çıkmıştır.

Tablo 3 Medeni duruma göre frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Evli	85	56.7
Bekar	65	43.3
Toplam	150	100.0

Araştırmaya katılanların %57'si evli, %43'ü ise bekarlardan oluşmaktadır.

Tablo 4 Yaşa göre frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
25-30 yaş	62	41.3
31-36 yaş	35	23.3
37-42 yaş	30	20.0
43-48 yaş	9	6.0
49 yaş ve üzeri	14	9.3
Toplam	150	100.0

Yaş dağılımları incelendiğinde 25-30 yaş aralığında 62 kişi, 31-36 yaş aralığında 35 kişi, 37-42 yaş aralığında 30 kişi, 43-48 yaş aralığında 9 kişi, 49 yaş ve üzeri 14 kişi olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılanları yaklaşık %42'si 25-30 yaş aralığında, %23'ü 31-36 yaş aralığında, %20'si 37-42 yaş aralığında, %6'sı 43-48 yaş aralığında, yaklaşık %9'u 49 yaş ve üzeri kişilerden oluşmaktadır.

Tablo 5 Eğitim durumuna ilişkin frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Ön lisans	41	27.3
Lisans	61	40.7
Lisansüstü	48	32.0
Toplam	150	100.0

Mezuniyet durumları incelendiğinde 41 kişinin Ön lisans, 61 kişinin Lisans, 48 kişinin lisansüstü mezunu olduğu görülmektedir. Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi katılımcıların yaklaşık %41'i lisans, %27'si ön lisans, %32'si lisansüstü bölümlerden mezundur.

Tablo 6 Mesleki kıdeme ilişkin frekans ve yüzde dağılımları tablosu

	Frekans	Yüzde
1 yıldan az	14	9.3
1-5 yıl	43	28.7
6-10 yıl	45	30.0
11-15 yıl	15	10.0
16 yıldan fazla	33	22.0
Toplam	150	100.0

Araştırmaya katılanların mesleki kıdemleri incelendiğinde mesleki kıdemi 1 yıldan az olan 14 kişi, 1-5 yıl arasında olan 43 kişi, 6-10 yıl arasında olan 45 kişi, 11-15 yıl arasında olan 15 kişi, 16 yıldan fazla olan 33 kişi bulunmaktadır. Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere katılımcıların mesleki kıdemleri incelendiğinde; yaklaşık %30'unun 6-10 yıl arası, %29'unun 1-5 yıl arası, %22'sinin 1-5 yılarası, %10'unun 11-15 yıl arası, %9'unun 1 yıldan az olduğu görülmektedir.

Tablo 7 Mesleğe ilişkin frekans ve yüzde dağılımları tablosu

	Frekans	Yüzde
AB Uzmanı	7	4.7
Bilgisayar Mühendisi	4	2.7
Eğitim Danışmanı	3	2.0
İdareci	8	5.3
İnsan Kaynakları Uzmanı	4	2.7
İnşaat Mühendisi	4	2.7
Öğretmen	22	14.7
Memur	26	17.3
Müdür Yardımcısı	4	2.7
Mühendis	4	2.7
Personel	11	7.3
Proje Uzmanı	12	8.0
Psikolog	3	2.0
Şoför	8	5.3
Veri Giriş Elemanı	3	2.0
Yaşam Koçu	4	2.7
Yönetici Asistanı	4	2.7
Zabıta Memuru	17	11.3
Toplam	150	100.0

Ankete katılanlardan 7 kişi AB Uzmanı, 4 kişi bilgisayar mühendisi, 3 kişi eğitim danışmanı, 8 kişi idareci, 4 kişi insan kaynakları uzmanı, 4 kişi inşaat mühendisi, 22 kişi öğretmen, 26 kişi memur, 4 kişi müdür yardımcısı, 4 kişi mühendis, 11 kişi personel, 12 kişi proje uzmanı, 3 kişi psikolog, 8 kişi şoför, 3 kişi veri giriş elemanı, 4 kişi yaşam koçu, 4 kişi yönetici asistanı, 17 kişi zabıta memurudur. Mesleğe ilişkin yüzde dağılım tablosu incelendiğinde; %4,7'sinin AB Uzmanı, %2,7'sinin Bilgisayar Mühendisi, %2,0'sinin Eğitim Danışmanı, %5,3'nün İdareci, %2,7'sinin İnsan Kaynakları Uzmanı, %2,7'sinin İnşaat Mühendisi, %14,7'sinin Öğretmen, %17,3'nün Memur, %2,7'sinin Müdür Yardımcısı, %2,7'sinin Mühendis, %7,3'nün Personel, %8,0'nin Proje Uzmanı, %2,0'nin Psikolog, %5,3'nün Şoför, %2,0'sinin Veri Giriş Elemanı, %2,7'sinin Yaşam Koçu, %2,7'sinin Yönetici Asistanı, %11,3'nün Zabıta Memuru olduğu görülmektedir.

4.2. SORULARA VERELİN CEVAPLARIN ANALİZİNE YÖNELİK BULGULAR

Tablo 8 “Yerel yönetimler, dezavantajlı grupların eğitilmesi için her türlü alt yapıyı sunmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	21	14,0
Katılmıyorum	35	23,3
Kararsızım	30	20,0
Katılıyorum	53	35,3
Kesinlikle katılıyorum	11	7,3
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimler, dezavantajlı grupların eğitilmesi için her türlü alt yapıyı sunmaktadır.” İfadesine “Kesinlikle katılmıyorum” diyenlerin oranı %14, “Katılmıyorum” diyenlerin oranı %23,3, “Kararsızım” diyenlerin oranı %20, Katılıyorum diyenlerin oranı %35,3, Kesinlikle katılıyorum diyenlerin oranı %7,3’tür. Bu sonuçlara göre yerel yönetimlerde görevli personel eğitim faaliyetlerine desteğin yapıldığını düşünmektedir.

Tablo 9 “Yerel yönetimler, dezavantajlı grupların eğitiminde görev alacak personelin hizmet içi eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.” İfadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	4	2,7
Katılmıyorum	31	20,7
Kararsızım	35	23,3
Katılıyorum	65	43,3
Kesinlikle katılıyorum	15	10,0
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimler, dezavantajlı grupların eğitiminde görev alacak personelin hizmet içi eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %2,7, “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %20,7, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %23,3, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı%43,3, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %10,0’dur. Katılımcıların çoğunluğu (ort. 3,37) yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitiminde görev alacak personelin hizmet içi eğitim faaliyetlerini gerçekleştirdiğini düşünmektedir

Tablo 10 “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların sosyalleşmesine yardımcı olmaktadır.” İfadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,3
Katılmıyorum	16	10,7
Kararsızım	29	19,3
Katılıyorum	71	47,3
Kesinlikle katılıyorum	26	17,3
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların sosyalleşmesine yardımcı olmaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5.3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %10.7, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %19,3, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı%47,3, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %17,3’tür. Katılımcıların çoğunluğu (ort. 3,61) yerel yönetimlerin eğitim faaliyetlerinin, dezavantajlı grupların sosyalleşmesine yardımcı olduğunu düşünmektedir. Ayrıca ölçek sorusuna katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum cevabı verenlerin toplam yüzde oranı (54.6) yüksek çıkmıştır.

Tablo 11 “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların mesleki beceri kazanmasını sağlamaktadır.” İfadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,3
Katılmıyorum	24	16,0
Kararsızım	25	16,7
Katılıyorum	66	44,0
Kesinlikle katılıyorum	27	18,0
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların mesleki beceri kazanmasını sağlamaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5.3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %16, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %16,7, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %44, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %18’dir. Katılımcıların çoğunluğu yerel yönetimlerin eğitim faaliyetlerinin dezavantajlı grupların mesleki beceri kazanmasını sağladığını düşünmektedir.

Tablo 12 “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların topluma daha faydalı bireyler haline gelmesini sağlamaktadır.” İfadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,3
Katılmıyorum	23	15,3
Kararsızım	29	19,3
Katılıyorum	62	41,3
Kesinlikle katılıyorum	28	18,7
Toplam	150	100,0

Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların topluma daha faydalı bireyler haline gelmesini sağlamaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle

katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %15,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %19,3, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %41,3, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %18,7’dir.

Tablo 13 “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri dezavantajlı grupların eğitimde fırsat eşitliğini yakalamalarına yardımcı olmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,3
Katılmıyorum	11	7,3
Kararsızım	37	24,7
Katılıyorum	53	35,3
Kesinlikle katılıyorum	41	27,3
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri dezavantajlı grupların eğitimde fırsat eşitliğini yakalamalarına yardımcı olmaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %7,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %24,7, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %35,3, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %27,3’tür.

Tablo 14 “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri çocuk ve gençlerin daha faydalı faaliyetlere katılarak suça karışmalarını önlemektedir.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	12	8,0
Katılmıyorum	30	20,0
Kararsızım	41	27,3
Katılıyorum	27	18,0
Kesinlikle katılıyorum	40	26,7
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri çocuk ve gençlerin daha faydalı faaliyetlere katılarak suça karışmalarını önlemektedir.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %8 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %20, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %27,3, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %18, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %26,7’dir. oranı %18, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %26,7’dir.

Tablo 15 “Yerel yönetimler, üniversiteler ve STK’lar ile ortak çalışmalar yaparak engellilere yönelik toplum temelli eğitim rehabilitasyon programlarını uygulamaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	16	10,7
Katılmıyorum	18	12,0
Kararsızım	18	12,0
Katılıyorum	51	34,0
Kesinlikle katılıyorum	47	31,3
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimler, üniversiteler ve STK’lar ile ortak çalışmalar yaparak engellilere yönelik toplum temelli eğitim rehabilitasyon programlarını uygulamaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı

%10,7 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %12, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %12, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %34, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %31,3’tür.

Tablo 16 “Yerel yönetimler özel eğitim gerektiren kişilere diğer insanlar gibi eğitim hizmetlerinde fırsat ve imkan eşitliği sağlayarak onların eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere hizmet vermektedir.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,3
Katılmıyorum	19	12,7
Kararsızım	27	18,0
Katılıyorum	63	42,0
Kesinlikle katılıyorum	33	22,0
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimler özel eğitim gerektiren kişilere diğer insanlar gibi eğitim hizmetlerinde fırsat ve imkan eşitliği sağlayarak onların eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere hizmet vermektedir.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %8 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %20, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %27,3, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %18, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %26,7’dir. Ankete katılanların çoğunluğu yerel yönetimlerin özel eğitim gerektiren kişilere diğer insanlar gibi eğitim hizmetlerinde fırsat ve imkan eşitliği sağlayarak onların eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere hizmet verdiği görüşüne katılmaktadır

Tablo 17 “Yerel yönetimler, ailelerinin geçimini sağlamak için sokakta çalışan çocukların eğitime kazandırılması, eğitim ihtiyaçlarının ve masraflarının karşılanması yönünde çalışmalar yapmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,3
Katılmıyorum	23	15,3
Kararsızım	62	41,3
Katılıyorum	38	25,3
Kesinlikle katılıyorum	19	12,7
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimler, ailelerinin geçimini sağlamak için sokakta çalışan çocukların eğitime kazandırılması, eğitim ihtiyaçlarının ve masraflarının karşılanması yönünde çalışmalar yapmaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %15,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %41,3, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %25,3, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %12,7’dir.

Tablo 18 “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, eski hükümlülerin toplumsal hayata kazandırılması ve meslek sahibi olması için katkı sağlamaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,3
Katılmıyorum	42	28,0
Kararsızım	40	26,7
Katılıyorum	41	27,3
Kesinlikle katılıyorum	19	12,7
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, eski hükümlülerin toplumsal hayata kazandırılması ve meslek sahibi olması için katkı sağlamaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %28, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %26,7 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %27,3, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %12,7’dir.

Tablo 19 “Yerel yönetimlerin mesleki eğitim faaliyetleri, kadınların meslek edinip iş bularak ekonomik bağımsızlıklarını kazanmasında katkı sağlamaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,3
Katılmıyorum	16	10,7
Kararsızım	53	35,3
Katılıyorum	51	34,0
Kesinlikle katılıyorum	22	14,7
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimlerin mesleki eğitim faaliyetleri, kadınların meslek edinip iş bularak ekonomik bağımsızlıklarını kazanmasında katkı sağlamaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %10,7, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %35,3 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %34, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %14,7’dir.

Tablo 20 “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri kadının bilinçlenmesine ve toplumsal konumuna katkı sağlamaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,3
Katılmıyorum	26	17,3
Kararsızım	28	18,7
Katılıyorum	59	39,3
Kesinlikle katılıyorum	29	19,3
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri kadının bilinçlenmesine ve toplumsal konumuna katkı sağlamaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %17,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %18,7 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %39,3, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %19,3’tür.

Tablo 21 “Yerel yönetimler düzenledikleri kurslarla kadınların çalışma alanında kullanabilecekleri bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi, özgüvenlerinin artırılması yönünde onlara eğitimlere vermektedir.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,3
Katılmıyorum	24	16,0
Kararsızım	18	12,0
Katılıyorum	67	44,7
Kesinlikle katılıyorum	33	22,0
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimler düzenledikleri kurslarla kadınların çalışma alanında kullanabilecekleri bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi, özgüvenlerinin artırılması yönünde onlara eğitimlere vermektedir.” sorusuna ” Kesinlikle

katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %16, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %12 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %44,7, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %22’dir. Yerel yönetimler düzenledikleri kurslarla kadınların çalışma alanında kullanabilecekleri bilgi ve becerilerinin geliştirdiği yönündeki düşünceye katılımcıların büyük çoğunluğu katılmaktadır.

Tablo 22 “Yerel yönetimler, okuldaki mesleki eğitimlerini yarıda bırakmak zorunda kalan gençlerin mesleki eğitimlerini tamamlamalarına katkı sağlamaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,3
Katılmıyorum	8	5,3
Kararsızım	24	16,0
Katılıyorum	81	54,0
Kesinlikle katılıyorum	29	19,3
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimler, okuldaki mesleki eğitimlerini yarıda bırakmak zorunda kalan gençlerin mesleki eğitimlerini tamamlamalarına katkı sağlamaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %16, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %54, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %19,3’tür. Yerel yönetimler, okuldaki mesleki eğitimlerini yarıda bırakmak zorunda kalan gençlerin mesleki eğitimlerini tamamlamalarına katkı sağlamaktadır yönündeki görüşe araştırmacıların büyük bir oranı katılmaktadır.

Tablo 23 “Yerel yönetimler, kadın sığınma evleri açarak verdikleri eğitimlerle kadınların insan hakları ve diğer konularda bilinçlendirilmesine yardımcı olmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,3
Katılmıyorum	29	19,3
Kararsızım	50	33,3
Katılıyorum	38	25,3
Kesinlikle katılıyorum	25	16,7
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimler, kadın sığınma evleri açarak verdikleri eğitimlerle kadınların insan hakları ve diğer konularda bilinçlendirilmesine yardımcı olmaktadır.” ifadesine “Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %19,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %33,3 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %25,3 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %16,7’dir.

Tablo 24 “Yerel yönetimler eğitim gören kız öğrenci yurtlarının sayısının/kapasitesinin/güvenliğinin artırılması yönünde çalışmalar yapmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	19	12,7
Katılmıyorum	22	14,7
Kararsızım	48	32,0
Katılıyorum	44	29,3
Kesinlikle katılıyorum	17	11,3
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimler eğitim gören kız öğrenci yurtlarının sayısının/kapasitesinin/güvenliğinin artırılması yönünde çalışmalar

yapmaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %12,7 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %14,7, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %32 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %29,3 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %11,3’ tür.

Tablo 25 “Yerel yönetimler göç, terör, ekonomik koşulların yetersizliği gibi sebeplerle okula gidemeyen gençlere ücretsiz imkanı sağlamaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	4	2,7
Katılmıyorum	26	17,3
Kararsızım	49	32,7
Katılıyorum	39	26,0
Kesinlikle katılıyorum	32	21,3
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimler göç, terör, ekonomik koşulların yetersizliği gibi sebeplerle okula gidemeyen gençlere ücretsiz imkanı sağlamaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %2,7 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %17,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %32,7 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %26 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %21,3’ tür.

Tablo 26 “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, kentleşme ve göç sebebiyle sosyal uyum sorunu yaşayan geçlerin sosyal hayata entegrasyonuna yardımcı olmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	8	5,3
Katılmıyorum	27	18,0
Kararsızım	37	24,7
Katılıyorum	56	37,3
Kesinlikle katılıyorum	22	14,7
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, kentleşme ve göç sebebiyle sosyal uyum sorunu yaşayan geçlerin sosyal hayata entegrasyonuna yardımcı olmaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %18, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %24,7 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %37,3 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %14,7’ dir.

Tablo 27 “Yerel yönetimlerin farklı spor branşlarındaki kursları, çocukların ve fiziksel ve ruhsal yönden gelişmelerini sağlamaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Katılmıyorum	11	7,3
Kararsızım	27	18,0
Katılıyorum	55	36,7
Kesinlikle katılıyorum	57	38,0
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimlerin farklı spor branşlarındaki kursları, çocukların ve fiziksel ve ruhsal yönden gelişmelerini sağlamaktadır.” ifadesine ” “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %7,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin

oranı %18 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %36,7 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %38’ dir.

Tablo 28 “Yerel yönetimler, gençlerin gönüllü faaliyetler ve onları ilgilendiren eğitimlere katılma konusunda ilgisini çekebilmek ve sürekliliğini sağlamak için çalışmalar yapılmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	4	2,7
Katılmıyorum	4	2,7
Kararsızım	30	20,0
Katılıyorum	83	55,3
Kesinlikle katılıyorum	29	19,3
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimler, gençlerin gönüllü faaliyetler ve onları ilgilendiren eğitimlere katılma konusunda ilgisini çekebilmek ve sürekliliğini sağlamak için çalışmalar yapılmaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %2,7 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %2,7, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %20 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %55,3 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %19,3’ tür. Yerel yönetimler, gençlerin gönüllü faaliyetler ve onları ilgilendiren eğitimlere katılma konusunda ilgisini çekebilmek ve sürekliliğini sağlamak için çalışmalar yapılmaktadır görüşüne katılımcıların büyük bir kısmı katılmaktadır.

Tablo 29 “Yerel yönetimler ekonomik sıkıntı çeken ailelerin çocuklarına hazırlamış olduğu eğitim projeleri ile destek olmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Katılmıyorum	20	13,3
Kararsızım	44	29,3
Katılıyorum	60	40,0
Kesinlikle katılıyorum	26	17,3
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimler ekonomik sıkıntı çeken ailelerin çocuklarına hazırlamış olduğu eğitim projeleri ile destek olmaktadır.” ifadesine ” “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %13,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %29,3 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %40 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %17,3’ tür.

Tablo 30 “Yerel yönetimler kendi bölgelerindeki kimsesiz çocukların eğitimi ve topluma kazandırılması için çalışmalar yapmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	4	2,7
Katılmıyorum	28	18,7
Kararsızım	33	22,0
Katılıyorum	54	36,0
Kesinlikle katılıyorum	31	20,7
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimler kendi bölgelerindeki kimsesiz çocukların eğitimi ve topluma kazandırılması için çalışmalar yapmaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %2,7 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %18,7, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %22 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %36 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %20,7’dir.

Tablo 31 “Yerel yönetimlerin kültürel ve sanatsal kurs faaliyetleri dezavantajlı grupların bireysel gelişimini artırmaktadır.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	4	2,7
Kararsızım	39	26,0
Katılıyorum	67	44,7
Kesinlikle katılıyorum	40	26,7
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimlerin kültürel ve sanatsal kurs faaliyetleri dezavantajlı grupların bireysel gelişimini artırmaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %2,7 , , “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %26 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %44,7 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %26,7’dir.

Tablo 32 “Yerel yönetimler, yaşı bakımevleri kurarak yaşlıların zamanlarını daha verimli değerlendirebilmesi, öz bakım becerileri kazanabilmesi ve rehabilitasyon için yaşlılara yönelik eğitim faaliyetleri düzenlemektedir.” ifadesine verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Katılmıyorum	19	12,7
Kararsızım	38	25,3
Katılıyorum	41	27,3
Kesinlikle katılıyorum	52	34,7
Toplam	150	100,0

“Yerel yönetimler, yaşı bakımevleri kurarak yaşlıların zamanlarını daha verimli değerlendirebilmesi, öz bakım becerileri kazanabilmesi ve rehabilitasyon için yaşlılara yönelik eğitim faaliyetleri düzenlemektedir.” ifadesine ” “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %12,7, “Kararsızım”

cevabı verenlerin oranı %25,3 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %27,3 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %34,7’dir.

4.3. KARŞILAŞTIRMALARA İLİŞKİN BULGULAR

Bu bölümde ikili değişkenler t-testi, ikiden fazla değişkenler ANOVA testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 33 Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetlerini gerçekleştirme düzeyleri

Boyutlar	Madde Sayısı(k)	En Düşük Puan	En Yüksek Puan	\bar{x}	ss	\bar{x} /k
Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri	25	25	125	88.123	17.82	3.52

Tablo 40’ta görüldüğü gibi yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetlerini gerçekleştirme düzeyleri verilmiştir. Tabloya göre eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirme düzeyleri ortalama puanları 88.123 (5 üzerinden 3.52) bulunmuştur. Bu sonuçtan faydalanarak yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetlerini gerçekleştirme düzeyleri yüksek bulunmuştur. Bu durum örneklem bölgelerinde yer alan yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların çalışmalarına yönelik başarılı çalışmalar yaptıkları düşünülmektedir.

Tablo 34 Cinsiyete göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumunu gösteren t-testi sonucu

		N	\bar{x}	Ss	sd	t	P
Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri	Erkek	86	88.19	21.43	148	0.47	0.96
	Kadın	64	88.05	11.45			

Tablo 41’de cinsiyete göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumunu gösteren t-testi sonucu verilmiştir. Yapılan araştırma sonucuna göre erkeklerin ortalaması ($\bar{x}=88.19$), kadınların ortalamasından ($\bar{x}=88.08$) yüksek çıkmıştır. Ancak yapılan t-testi sonucu cinsiyete göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevaplar karşılaştırıldığında anlamlı farklılık göstermemektedir ($t=0.47$, $p>,05$).

Tablo 35 Medeni duruma göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumunu gösteren t-testi sonucu

		N	\bar{x}	Ss	sd	t	P
Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri	Evli	85	88.79	19.41	148	0.52	0.605
	Bekar	65	87.26	15.59			

Tablo 42’de medeni duruma göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumunu gösteren t-testi sonucu verilmiştir. Yapılan araştırma sonucuna göre evlilerin ortalaması ($\bar{x}=88.79$), bekarların ortalamasından ($\bar{x}=87.26$) yüksek çıkmıştır. Ancak yapılan t-testi sonucu medeni duruma göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevaplar karşılaştırıldığında anlamlı farklılık görülmemiştir ($t=0.52$, $p>,05$).

Tablo 36 Yaşa göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri	Gruplar Arası	764.67	4	191.17	0.595	0.666
	Grup İçi	46529.92	145	320.897		
	Toplam	47294.59	149			

Tablo 43'te yerel yönetimlerde çalışanların yaşlarına göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumu gösterilmiştir. Yaşa göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevaplar karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F=0.595$, $p>.05$).

Tablo 37 Eğitim durumuna göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri	Gruplar Arası	5279.71	2	2639.85	9.24	0.000
	Grup İçi	42014.89	147	285.82		
	Toplam	47294.59	149			

Tablo 44'te yerel yönetimlerde çalışanların eğitim durumlarına göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumu gösterilmiştir. Eğitim durumuna göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevaplar karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmüştür ($F=9.24$, $p<.05$). Farklılığın kaynağını tespit etmek amacıyla "Tamhane's T2 Testi" uygulanmış ve sonuçlar tablo 45'te verilmiştir.

Tablo 38 Eğitim durumuna göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumu kaynağı

		N	\bar{x}	ss	Anlamlı Farklılığın Gözlemlendiği Değişkenler
Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri	Ön lisans(A)	41	94.39	15.76	
	Lisans(B)	61	90.48	14.04	A-C
	Lisansüstü(C)	48	79.79	20.76	B-C
	Toplam	150	88.13	17.82	

Tablo 45'de tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonucunda oluşan farklılıkların kaynağı verilmiştir. Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri ölçeğinde Ön lisans grubunda yer alanların ortalaması en yüksek ($\bar{x} = 94.39$), Lisansüstü grupta yer alanların ortalaması ($\bar{x} = 88.13$) en düşük çıkmıştır. Yapılan analize göre Ön lisans-Lisansüstü ile Lisans-Lisansüstü grupları arasında anlamlı farklılık gözlemlenmiştir.

Tablo 39 Kıdeme göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumu

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri	Gruplar Arası	5944.74	4	1486.18	5.212	0.000
	Grup İçi	41349.86	145	285.17		
	Toplam	47294.59	149			

Tablo 46'da yerel yönetimlerde çalışanların mesleki kıdeme göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumu gösterilmiştir. Mesleki kıdeme göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri

ölçeğine verilen cevaplar karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmüştür ($F=5.212$, $p<.05$). Farklılığın kaynağını tespit etmek amacıyla “Tamhane's T2 Testi” uygulanmış ve sonuçlar tablo 47’de verilmiştir.

Tablo 40 Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların kідeme göre karşılaştırılması

		N	\bar{x}	Ss	Anlamlı Farklılığın Gözlemlendiği Değişkenler
Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri	1 yıldan az (A)	14	87.0	12.08	
	1-5 yıl (B)	43	93.98	10.31	
	6-10 yıl (C)	45	81.09	23.79	B-C
	11-15 yıl (D)	15	99.6	20.31	B-E
	16+ (E)	33	85.36	11.61	
Toplam		150	88.13	17.82	

Tablo 47’de tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonucunda oluşan farklılıkların kaynağı verilmiştir. Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri ölçeğinde 11-15 yıllık çalışan grubunda yer alanların ortalaması en yüksek ($\bar{x} = 99.6$), 6-10 yıllık çalışan grupta yer alanların ortalaması ($\bar{x} = 81.09$) en düşük çıkmıştır. Yapılan analize göre 1-5 yıllık çalışan grupta yer alanlar ile 6-10 yıllık çalışan grupta yer alanlar arasında ve 1-15 yıllık çalışan grup ile 16 yıl ve daha fazla çalışan gruplar arasında anlamlı farklılık gözlemlenmiştir.

BÖLÜM VII

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİ

5.1. SONUÇ VE TARTIŞMA

Eğitim ve öğretim gibi işlerde “merkezi yönetim ve yerel yönetimle” birlikte sorumluluk yüklenmelidir. Görev paylaşımı yapılırken dengeli ve tutarlı bir yetki, görev ve sorumluluk bölüşümü yapılmalıdır.

Dezavantajlı grupların eğitime kazandırılmasında yerel yönetimlerin katkısının araştırıldığı bu çalışmada araştırmancının evrenini İstanbul İli Fatih, Bağcılar ve Bahçelievler İlçe belediyelerinde görev yapan çalışanlar oluşturmuştur.

Araştırma grubuna anket ve ölçekler uygulanmıştır. Bu anket ve ölçekler yardımıyla katılımcıların cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, mesleki kıdem ve görev durumu şeklinde sıralanan çeşitli değişkenler açısından anlamlı farklılık sorgulanmıştır.

Araştırmada veri toplama araçlarından biri olarak “Yerel Yönetimlerde Eğitim Faaliyetleri Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçek konu ile ilgili literatür araştırılarak uzman görüşü doğrultusunda hazırlanmıştır. Ölçekle ilgili geçerlilik güvenilirliği belirlemek amacıyla bir pilot uygulama yapılmış ve pilot uygulama sonucunda elde edilen bulgular bilimsel manada istatistiksel olarak geçerli ve güvenilir bulunmuştur (Tablo 1).

Araştırma grubuna uygulanan anket ve ölçek çalışması sonucunda elde edilen verilerin analizinde SPSS 16 istatistik paket programı kullanılmıştır. Anketteki tüm sorulara ve ölçekteki önermelere verilen cevaplara ait frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmış, bu dağılımlar tablolar ile gösterilmiştir. Ayrıca ortalama, standart sapma gibi tanımlayıcı istatistiklerden de yararlanılmıştır. Hipotez testleri bölümünde yerine göre gerekli görülen ikiden fazla bağımsız grup ANOVA parametrik testleri ya da iki bağımsız grup parametrik t-testlerine yer verilmiştir.

5.1.1. Kişisel Bilgilere Yönelik Sonuçlar

Araştırma katılan erkeklerin sayısı kadınların sayısından yüksek çıkmıştır. Buna göre erkeklerin yüzdesi (57.3), kadınların yüzdesinden (42.7) daha yüksek çıkmıştır (Tablo 2).

Araştırmaya katılanların medeni durumuna göre incelendiğinde %57'si evli, %43'ü ise bekarlardan oluşmaktadır (Tablo 3).

Araştırma grubunun yaş dağılımı incelendiğinde yaklaşık %42'si 25-30 yaş aralığında, %23'ü 31-36 yaş aralığında, %20'si 37-42 yaş aralığında, %6'sı 43-48 yaş aralığında, yaklaşık %9'u 49 yaş ve üzeri kişilerden oluşmaktadır (Tablo 4). En yoğun grup 25-30 yaş olarak belirlenmiştir.

Araştırma grubunun mezuniyet durumları incelendiğinde katılımcıların yaklaşık %41'i lisans, %27'si ön lisans, %32'si lisansüstü bölümlerden mezundur (Tablo 5). Bu verilere göre araştırmaya katılanların büyük çoğunluğunu lisans grubu oluşturmuştur.

Katılımcıların mesleki kıdemleri incelendiğinde; yaklaşık %30'unun 6-10 yıl arası, %29'unun 1-5 yıl arası, %22'sinin 1-5 yılı arası, %10'unun 11-15 yıl arası, %9'unun 1 yıldan az olduğu görülmektedir (Tablo 6). Araştırma grubunun büyük kısmı 6-10 yıl arası olarak tespit edilmiştir.

5.1.2. Ölçek Sorularına Yönelik Sonuç Ve Tartışma

"Yerel yönetimler, dezavantajlı grupların eğitilmesi için her türlü alt yapıyı sunmaktadır." İfadesine "Kesinlikle katılmıyorum" diyenlerin oranı %14, "Katılmıyorum" diyenlerin oranı %23,3, "Kararsızım" diyenlerin oranı %20, Katılıyorum diyenlerin oranı %35,3, Kesinlikle katılıyorum diyenlerin oranı %7,3'tür. Bu sorunun ortalamasına da bakıldığında (2,99) katılmayanların oranı katılanlardan daha fazladır (Tablo 8). Bu ifadeye göre yerel yöneticilerin dezavantajlı grupların eğitilmesi için her türlü yapıyı sunmaktadır önermesine Katılıyorum ve Kesinlikle katılanların toplam oranı yüksek çıkmıştır (%42.6). Bu sonuçlara göre dezavantajlı gruplara yönelik örneklem grubunda yer alan yerel yönetimlerin alt yapı çalışmaları, Yerel yönetim çalışanları tarafından yeterli görülmektedir. Alt yapı çalışmalarının yeterli

oluşunun dezavantajlı grupların katılımı için yeterli bir kriter olmadığı bilinmektedir. Dezavantajlı grupların sosyal ortama katılmada çekingen davrandıkları ve eğitim çalışmalarına katılmadıkları görülmektedir. Bu bağlamda yerel yöneticilerin dezavantajlı grupların katılımını sağlamak için gerekli sosyal ve psikolojik alt yapıyı sağlamaları uygun olacaktır.

Katılımcıların “Yerel yönetimler, dezavantajlı grupların eğitiminde görev alacak personelin hizmet içi eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.” İfadesine verilen cevapların şu şekilde olmuştur: Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %2,7, “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %20,7, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %23,3, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı%43,3, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %10,0’dur. Katılımcıların çoğunluğu (ort. 3,37) yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitiminde görev alacak personelin hizmet içi eğitim faaliyetlerini gerçekleştirdiğini düşünmektedir (Tablo 9). Bu durum dezavantajlı grupların eğitimlerinden sorumlu eğitimcilerin kendilerini geliştirdikleri ve yeterli düzeye ulaşmak için çalışmalara katıldıkları anlamına gelmektedir. Değişen şartlara ayak uydurma adına bu durumun olumlu olduğu bilinmektedir.

“Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların sosyalleşmesine yardımcı olmaktadır.” İfadesine Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5.3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %10.7, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %19,3, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %47,3, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %17,3’tür. Katılımcıların çoğunluğu (ort. 3,61) yerel yönetimlerin eğitim faaliyetlerinin, dezavantajlı grupların sosyalleşmesine yardımcı olduğunu düşünmektedir (Tablo 10). Ayrıca ölçek sorusuna katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum cevabı verenlerin toplam yüzde oranı (54.6) yüksek çıkmıştır.

“Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların mesleki beceri kazanmasını sağlamaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5.3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %16, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %16,7, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %44, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %18’dir.

Katılımcıların çoğunluğu yerel yönetimlerin eğitim faaliyetlerinin dezavantajlı grupların mesleki beceri kazanmasını sağladığını düşünmektedir (Tablo 11).

Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların topluma daha faydalı bireyler haline gelmesini sağlamaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %15,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %19,3, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %41,3, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %18,7’dir (Tablo 12). Katılımcıların büyük kısmı yerel yönetimlerin eğitim faaliyetlerinin dezavantajlı grupları topluma daha faydalı birer birey haline getirdiğini düşünmektedir. Yerel yönetim eğitim faaliyetlerine katılıp kendini geliştiren dezavantajlı grupların sosyal ortama katılımı, meslek edinmeleri, üretim süreçlerinde birer aktör olmaları v.b. durumlar düşünüldüğünde topluma faydalı birer birey oldukları söylenebilir. Bu bağlamda yerel yönetim eğitim faaliyetleri dezavantajlı gruplara öncelikli olarak böyle bir katkı sağlamalıdır.

“Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri dezavantajlı grupların eğitimde fırsat eşitliğini yakalamalarına yardımcı olmaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %7,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %24,7, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %35,3, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %27,3’tür (Tablo 13). Katılımcıların büyük çoğunluğu yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri dezavantajlı grupların eğitimde fırsat eşitliğini yakalamalarına yardımcı olduğunu düşünmektedir. Adlarından da anlaşılacağı üzere dezavantajlı grupların mevcut koşullarda eğitim ortamında aynı şartlara sahip olmadıkları bilinmektedir. Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ile dezavantajlı grupları eğitim v.b. durumlarda eşit bir konuma ulaştırıyor olması önemli bir durumdur.

“Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri çocuk ve gençlerin daha faydalı faaliyetlere katılarak suça karışmalarını önlemektedir.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %8 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %20, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %27,3, “Katılıyorum” cevabı

verenlerin oranı %18, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %26,7’dir (Tablo 14).

“Yerel yönetimler, üniversiteler ve STK’lar ile ortak çalışmalar yaparak engellilere yönelik toplum temelli eğitim rehabilitasyon programlarını uygulamaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %10,7 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %12, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %12, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %34, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %31,3’tür (Tablo 15). Katılımcıların büyük çoğunluğu yerel yönetimler, üniversiteler ve STK’lar ile ortak çalışmalar yaparak engellilere yönelik toplum temelli eğitim rehabilitasyon programlarını uyguladığını düşünmektedir. Özellikle son dönemlerde STK’lar ile üniversiteler ve yerel yönetimlerin iş birliğiyle yapılan projeler dezavantajlı grupların eğitim faaliyetlerine ciddi katkı sağlamaktadır.

“Yerel yönetimler özel eğitim gerektiren kişilere diğer insanlar gibi eğitim hizmetlerinde fırsat ve imkân eşitliği sağlayarak onların eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere hizmet vermektedir.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %8 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %20, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %27,3, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %18, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %26,7’dir. Ankete katılanların çoğunluğu yerel yönetimlerin özel eğitim gerektiren kişilere diğer insanlar gibi eğitim hizmetlerinde fırsat ve imkan eşitliği sağlayarak onların eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere hizmet verdiği görüşüne katılmaktadır (Tablo 16). Özellikle ülkemizde özel eğitim gerektiren bireylere yönelik eğitim çalışmaları günümüzde ilerleme kat etmiş olmakla birlikte oldukça yetersiz kalmaktadır. Özel eğitim gerektiren bireyler normal kurumlarda eğitim almakta ve bireysel eğitim yetersiz kaldığından dolayı kendi seviyelerine uygun eğitim alma imkanına sahip olamamaktadırlar. Yerel yönetimlerin özel eğitim gerektiren bireylere katkı sağlıyor olması oldukça önemli bir durumdur.

“Yerel yönetimler, ailelerinin geçimini sağlamak için sokakta çalışan çocukların eğitime kazandırılması, eğitim ihtiyaçlarının ve masraflarının karşılanması yönünde çalışmalar yapmaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle

katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %15,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %41,3, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %25,3, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %12,7’dir. Bu ifadeye verilen cevaplarda kararsızların oranının (%41,3) fazla olması dikkat çekicidir (Tablo 17). Maddi imkansızlık yaşayan ailelerin ilköğretim çağındaki çocuklarının günümüzde sokakta çalışan çocukların eğitimden geri kaldıkları bilinmektedir. Özellikle mevsimlik işçi olarak görev yapan ailelerin yanında kalan ve aileleri ile birlikte kalan çocukların eğitimleri ciddi birer sorun haline gelmiştir. Öyle ki nisan ayı ile aralık ayı arasında mevsimlik işçi olarak görev yaptıkları yerlerde çalışmak zorunda olan ailelerin çocukları uzun süre okuldan uzak kalmaktadırlar. Bu tip çocukların eğitime kazandırılması önemli bir durumdur.

“Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, eski hükümlülerin toplumsal hayata kazandırılması ve meslek sahibi olması için katkı sağlamaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %28, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %26,7 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %27,3, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %12,7’dir (Tablo 18). Bu soruya kesinlikle katılmıyorum ve kararsızım cevabını verenlerin toplam oranının (% 54,7) fazla olması dikkat çekicidir. Hükümlülerin uzun süreli toplumdaki uzaklaşmaları onların yeniden topluma adapte olmaları konusunda ciddi sıkıntıya sokmaktadır. Bundan dolayı yeniden suçta bulaşmalarını önlemek ve topluma geri dönüşlerini sağlamak adına yerel yönetimlerin bu tarz faaliyetleri oldukça önemlidir.

“Yerel yönetimlerin mesleki eğitim faaliyetleri, kadınların meslek edinip iş bularak ekonomik bağımsızlıklarını kazanmasında katkı sağlamaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %10,7, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %35,3 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %34, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %14,7’dir (Tablo 19). Bu soruya da kararsızım cevabı en yüksek oranda (%35,3) verilmiştir. “Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri kadının bilinçlenmesine ve toplumsal

konumuna katkı sağlamaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %17,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %18,7 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %39,3, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %19,3’tür (Tablo 20). “Yerel yönetimler düzenledikleri kurslarla kadınların çalışma alanında kullanabilecekleri bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi, özgüvenlerinin artırılması yönünde onlara eğitimlere vermektedir.” sorusuna ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %16, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %12 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %44,7, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %22’dir (Tablo 21). Yerel yönetimler düzenledikleri kurslarla kadınların çalışma alanında kullanabilecekleri bilgi ve becerilerinin geliştirdiği yönündeki düşünceye katılımcıların büyük çoğunluğu katılmaktadır. Kadınların yerel yönetim eğitim faaliyetleri ile meslek edinmeleri ve üretim halkasına katılmaları ülke ekonomisine ciddi katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda özellikle kadınların cesaretlendirilmeleri ve bu tarz faaliyetlere katılmaları sağlanmalıdır.

“Yerel yönetimler, okuldaki mesleki eğitimlerini yarıda bırakmak zorunda kalan gençlerin mesleki eğitimlerini tamamlamalarına katkı sağlamaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %16, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %54, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %19,3’tür. Katılımcılar Yerel yönetimlerin okuldaki mesleki eğitimlerini yarıda bırakmak zorunda kalan gençlerin mesleki eğitimlerini tamamlamalarına katkı sağladığını büyük bir çoğunlukla düşünmektedir (Tablo 22). Yerel yönetimler, okuldaki mesleki eğitimlerini yarıda bırakmak zorunda kalan gençlerin mesleki eğitimlerini tamamlamalarına katkı sağlamaktadır yönündeki görüşe araştırmacıların büyük bir oranı katılmaktadır. Özellikle meslek liselerinde eğitim görüp yarıda kesen öğrenciler hem kendileri için mesleki kayıp hem de devlet için birer ekonomik kayıp haline gelmektedirler. Bu bağlamda eğitimleri yarıda kalan

öğrencilere yerel yönetimler tarafından tamamlayıcı eğitim uygulanması önemlidir.

“Yerel yönetimler, kadın sığınma evleri açarak verdikleri eğitimlerle kadınların insan hakları ve diğer konularda bilinçlendirilmesine yardımcı olmaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %19,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %33,3 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %25,3 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %16,7’dir (Tablo 23). Yerel yönetimler, kadın sığınma evleri açarak verdikleri eğitimlerle kadınların insan hakları ve diğer konularda bilinçlendirilmesine yardımcı olmaktadır görüşüne katılımcıların büyük kısmı kararsızım seçeneğini işaretlemiştir.

“Yerel yönetimler eğitim gören kız öğrenci yurtlarının sayısının/kapasitesinin/güvenliğinin artırılması yönünde çalışmalar yapmaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %12,7 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %14,7, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %32 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %29,3 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %11,3’ tür (Tablo 24). Bu soruda da kararsızım cevabını verenlerin oranı en yüksek çıkmıştır. Kız öğrenci yurtlarının yapılıyor olması kızların eğitime katılması konusunda önemli olacaktır. Kızların eğitim alıp bilinçlenmesi ve üretim halkasındaki yerini alarak dezavantajlı grup olmaktan çıkması önemli olacaktır.

“Yerel yönetimler göç, terör, ekonomik koşulların yetersizliği gibi sebeplerle okula gidemeyen gençlere ücretsiz eğitim imkanı sağlamaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %2,7 “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %17,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %32,7 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %26 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %21,3’ tür (Tablo 25). Özellikle ülkemizde göç, terör ve ekonomik sorunlardan dolayı okula gidemeyenlerin çok olması yerel yönetimlerin bu yönlü eğitim faaliyetlerinin önemini ortaya koymaktadır. Yapılacak eğitim ile bu olumsuz durumlardan etkilenen öğrencilerin akranları ile fırsat eşitliğine sahip olacakları düşünülmektedir.

“Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, kentleşme ve göç sebebiyle sosyal uyum sorunu yaşayan geçlerin sosyal hayata entegrasyonuna yardımcı olmaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %5,3 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %18, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %24,7 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %37,3 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %14,7’ dir (Tablo 26). Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, kentleşme ve göç sebebiyle sosyal uyum sorunu yaşayan geçlerin sosyal hayata entegrasyonuna yardımcı olmaktadır yönündeki görüşe katılımcıların büyük bir kısmı katılmaktadır.

“Yerel yönetimlerin farklı spor branşlarındaki kursları, çocukların ve fiziksel ve ruhsal yönden gelişmelerini sağlamaktadır.” ifadesine ” “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %7,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %18 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %36,7 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %38’dir (Tablo 27). Yerel yönetimlerin farklı spor branşlarındaki kursları, çocukların ve fiziksel ve ruhsal yönden gelişmelerini sağlamaktadır yönündeki soruya katılımcıların büyük bir kısmı katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum şikkını işaretlemiştir. Özellikle ergenlik dönemindeki dezavantajlı grupların bu tarz etkinliklere katılmaları onların ergenlik dönemlerini sağlıklı bir şekilde geçirmelerini sağlayacaktır.

“Yerel yönetimler, gençlerin gönüllü faaliyetler ve onları ilgilendiren eğitimlere katılma konusunda ilgisini çekebilmek ve sürekliliğini sağlamak için çalışmalar yapılmaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %2,7 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %2,7, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %20, “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %55,3, “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %19,3’ tür (Tablo 28). Yerel yönetimler, gençlerin gönüllü faaliyetler ve onları ilgilendiren eğitimlere katılma konusunda ilgisini çekebilmek ve sürekliliğini sağlamak için çalışmalar yapılmaktadır görüşüne katılımcıların büyük bir kısmı katılmaktadır. Dezavantajlı grupların sosyal ortama karışmalarının güç olduğu düşünüldüğünde yapılacak bu etkinliklerin çok büyük önem arz ettiği söylenebilir.

“Yerel yönetimler ekonomik sıkıntı çeken ailelerin çocuklarına hazırlamış olduğu eğitim projeleri ile destek olmaktadır.” ifadesine ” “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %13,3, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %29,3 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %40 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %17,3’ tür (Tablo 29). Eğitim eşitliği anayasal güvence altına alındığı varsayıldığında özellikle ekonomik yönden sıkıntı çeken ailelerin çocuklarının akranları ile aynı şartlarda eğitim görmeleri önemlidir. Bu bağlamda merkezi yönetimlerin görmekte sıkıntı çektiği bu tarz bireylerin yerel yönetimler tarafından destekleyici eğitim verilmesi önemli olacaktır.

“Yerel yönetimler kendi bölgelerindeki kimsesiz çocukların eğitimi ve topluma kazandırılması için çalışmalar yapmaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %2,7 , “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %18,7, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %22 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %36 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %20,7’dir (Tablo 30).

“Yerel yönetimlerin kültürel ve sanatsal kurs faaliyetleri dezavantajlı grupların bireysel gelişimini artırmaktadır.” ifadesine ” Kesinlikle katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %2,7 , , “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %26 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %44,7 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %26,7’dir (Tablo 31). Yerel yönetimlerin kültürel ve sanatsal kurs faaliyetleri dezavantajlı grupların bireysel gelişimini artırmaktadır sorusuna araştırmacıların büyük bir çoğunluğu katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum şıklarını işaretlemiştir. Kültürel ve sanatsal etkinliklerin bireylerin gelişimine olumlu katkı sağladığı bilinmektedir. Yerel yönetimlerin bu tarz etkinlikler yapması ile bireylerin gelişimine olumlu katkı sağlayacaktır.

“Yerel yönetimler, yaşı bakımevleri kurarak yaşlıların zamanlarını daha verimli değerlendirebilmesi, öz bakım becerileri kazanabilmesi ve rehabilitasyon için yaşlılara yönelik eğitim faaliyetleri düzenlemektedir.” ifadesine ” “Katılmıyorum” cevabı verenlerin oranı %12,7, “Kararsızım” cevabı verenlerin oranı %25,3 , “Katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %27,3 , “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verenlerin oranı %34,7’dir (Tablo 32). Yerel

yönetimler, yaşı bakımevleri kurarak yaşlıların zamanlarını daha verimli değerlendirebilmesi, öz bakım becerileri kazanabilmesi ve rehabilitasyon için yaşlılara yönelik eğitim faaliyetleri düzenlemektedir sorusuna araştırmacıların en çok işaretlediği şık kesinlikle katılıyorum olmuştur (%34,7).

5.1.3. Karşılaştırma Verilerinin Sonucu Ve Tartışma

Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetlerini gerçekleştirme düzeyleri incelendiğinde, eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirme düzeyleri ortalama puanları 88.123 (5 üzerinden 3.52) bulunmuştur. Bu sonuçtan faydalanarak yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetlerini gerçekleştirme düzeyleri yüksek bulunmuştur (Tablo 33). Dezavantajlı gruplara verilen eğitimin eğitimde fırsat eşitliği sağlayacağı ve eğitilmiş birey yüzdesini artıracığı düşünülmektedir. Özellikle eğitimin modern dünyada gelişmişliğin parametrelerinden biri olduğu düşünüldüğünde yapılan bu eğitimlerin önemi ortaya çıkmaktadır.

Cinsiyet değişkenine göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumunu gösteren t-testi sonucu incelenmiştir. Yapılan analize göre t-testi sonucu cinsiyete göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevaplar karşılaştırıldığında anlamlı farklılık göstermemektedir (Tablo 34).

Medeni duruma göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevapların farklılaşma durumunu gösteren t-testi sonucu incelenmiştir. Yapılan t-testi sonucu medeni duruma göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevaplar karşılaştırıldığında anlamlı farklılık görülmemiştir (Tablo 35).

Yaşa göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevaplar karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir (Tablo 36).

Eğitim durumuna göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevaplar karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmüştür (Tablo 37). Tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonucunda oluşan farklılıkların kaynağı tespit edilmiştir. Yerel yönetimlerin dezavantajlı

grupların eğitim faaliyetleri ölçeğinde Ön lisans grubunda yer alanların ortalaması en yüksek ($\bar{x} = 94.39$), Lisansüstü grupta yer alanların ortalaması ($\bar{x} = 88.13$) en düşük çıkmıştır. Yapılan analize göre Ön lisans-Lisansüstü ile Lisans- Lisansüstü grupları arasında anlamlı farklılık gözlemlenmiştir (Tablo 38).

Mesleki kıdeme göre yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ölçeğine verilen cevaplar karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmüştür (Tablo 39). Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri ölçeğinde 11-15 yıllık çalışan grubunda yer alanların ortalaması en yüksek ($\bar{x} = 99.6$), 6-10 yıllık çalışan grupta yer alanların ortalaması ($\bar{x} = 81.09$) en düşük çıkmıştır. Yapılan analize göre 1-5 yıllık çalışan grupta yer alanlar ile 6-10 yıllık çalışan grupta yer alanlar arasında ve 1-15 yıllık çalışan grup ile 16 yıl ve daha fazla çalışan gruplar arasında anlamlı farklılık gözlemlenmiştir (Tablo 40).

5.2. ÖNERİLER

Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim ve istihdam faaliyetlerini gerçekleştirmek amacıyla merkezi yönetimler ile eşgüdümlü çalışma yapmaları gerekmektedir.

Özellikle dezavantajlı grupların ülkemizde istihdam sorunu yaşadığı bilinmektedir. Engelli vatandaşların istihdamı konusunda yapılan yasal düzenlemelere rağmen hala ciddi sorunların devam ettiği görülmektedir. İstihdam konusunda yetersizliğin tespit edilerek çözüm önerilerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

TUİK'ten alınan verilere göre dezavantajlı grup olarak görülen gençler ve kadınların istihdam sorunlarının devam ettiği gözlemlenmiştir. Bu sorunun çözümüne yönelik projelerin daha yoğun bir şekilde yapılması gerektiği görülmüştür.

Bu kapsamda, yerel yönetimlerin yasal zorunluluklar dışında doğrudan istihdam edebileceği dezavantajlı birey sayısının kısıtlı olması sebebiyle, söz konusu gurupların istihdama katılmalarında dolaylı katkılarının olacağı düşünülmektedir.

Bu ise, bahse konu dezavantajlı gurupların mesleki yetkinliklerinin artırılması için mahalli kurslar düzenlemesi ve/veya buldukları yerdeki yetki alanındaki mevcut kurs ya da okullara lojistik destek sağlama şeklinde gerçekleştirilebilir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile ortak projeler geliştirilebilir.

İŞKUR ile ortak projelere hız verilebilir.

Dezavantajlı gurupların meslek kursları yardımı ile daha nitelikli birer birey haline gelmesi için yerel ve merkezi yönetimlerin çalışmalarını daha da sıklaştırması gerekmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Halk Eğitim Merkezleri ile ortak projeler gerçekleştirilebilir.

Dolaylı katkı olarak düşünülebilecek faaliyetler arasında; mevcut eğitim kurumlarında dezavantajlı guruplara yönelik özel birimler açılmasına yönelik lojistik destek sağlanmalıdır. Bunun yanında dezavantajlı guruplara hitabede çek özel kursların açılması ya da teşvik edilmesine yönelik faaliyetler yürütülebilir.

Başbakanlığa bağlı '**Dezavantajlı Guruplar Müsteşarlığı**' kurulmalıdır. Bu müsteşarlık, diğer bakanlıkların ilgili birimleri ile koordineyi sağlayacak kaynakların, etkili, verimli ve ekonomik kullanılmasına öncülük etmiş olacaktır. Neredeyse her bakanlık bünyesinde dezavantajlı guruplara yönelik çalışmalar "pozitif ayrımcılık" anlayışıyla yürütülmekte ancak dağınık olduğu için kamu kaynakları israf edilmektedir. Teklif ettiğimiz bu müsteşarlık bu dağınıklığı ortadan kaldıracak ve kamu kaynaklarının verimini artıracaktır.2023 stratejik hedefleri öngörüsü bu teklifle "**Dezavantajlı Gurupların Eğitimi**" başlığı ile yeniden güncellenmelidir.

Bu teklifimize neden oluşturan birkaç hususa burada değinmek isterim. Araştırmama yönelik okumalarım esnasında '**Dezavantajlı gurupların eğitim sürecine kazandırılmasında yerel yönetimlerin katkısı**' başlığında gerek

TUİK verilerinde gerekse de yerel yönetimlerin ilgili birimlerinde Dezavantajlı Grupların sağlıklı envanterinin olmadığına şahit oldum. İlçe Belediyelerimize **‘ilçenizdeki dezavantajlı grupların sayısı kaçtır?’** diye sorduğumda yaklaşık değer ifade edildi. Tahmin olsa bile yaklaşık değer arası binlerle ifade edildi. Bu yaşanmışlık şu önermeyi kurmama vesile oldu. Yerel belediyeçilik alanında en başarılı örneklikleri ortaya koyan bu belediyelerimizde sayı anlamında bile olsa net veriler yoksa ülke genelinde de net rakamlara ulaşmak mümkün değildir. Yukarıda teklif ettiğimiz müsteşarlığın planlaması ile yerel bilgi kaynakları harekete geçirilerek ülke genelinde **‘Dezavantajlı Grupların Envanteri’** çıkarılmalıdır.

‘Dezavantajlı Grupların Envanteri’ çalışması tamamlandıktan sonra karşımıza çıkacak veriler ve çeşitliliğe göre ihtiyaç analizi ve ihtiyaçların giderilmesine yönelik politika belirlenmesi süreci için reel verilere ulaşılmış olunacaktır.

Bu çalışma çarpan etkisiyle gerek merkezi hükümetin gelecek öngörüsünü yeniden yapılandırmasına sebep olduğu gibi buna bağlı olarak birçok bakanlık bu verilerden hareketle yapılanmasını yeniden gözden geçirecektir. Örneğin; Sağlık **Bakanlığı** **‘Dezavantajlı Grupların teşhis ve tedavi süreçlerini’** cinsiyet ve bölge yoğunlaşmasına doğrultusunda ‘Aile Hekimliği’ başta olmak üzere buna göre planlayacaktır.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bu verilerde ortaya çıkan tabloya göre cinsiyet dağılımlarını görecek bu dağılımdaki yoğunlaşmaya göre planlamasını yeniden gözden geçirecektir.

Yerel Yönetimler bu veriler ışığında **‘Stratejik Planları’** nı oluşturacak ve hizmette ulaşılabilirliği buna göre sağlayacaktır.

Bu çalışmalar akademi dünyasında da yeni pencereler açılmasına bu alanlara yönelik bilimsel araştırmaların yapılmasına vesile olacaktır.

“Dezavantajlı grupların eğitim sürecine kazandırılmasında yerel yönetimlerin katkısı” adlı çalışmada yapılan araştırmaya göre yerel yönetim çalışanlarının aşağıdaki sorulara olumlu cevap vermiştir:

- Katılımcıların “Yerel yönetimler, dezavantajlı grupların eğitiminde görev alacak personelin hizmet içi eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.
- Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların sosyalleşmesine yardımcı olmaktadır.
- Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların mesleki beceri kazanmasını sağlamaktadır.
- Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların topluma daha faydalı bireyler haline gelmesini sağlamaktadır.
- Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri dezavantajlı grupların eğitimde fırsat eşitliğini yakalamalarına yardımcı olmaktadır.
- Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri çocuk ve gençlerin daha faydalı faaliyetlere katılarak suçla karşılaşmalarını önlemektedir.
- Yerel yönetimler, üniversiteler ve STK’lar ile ortak çalışmalar yaparak engellilere yönelik toplum temelli eğitim rehabilitasyon programlarını uygulamaktadır.
- Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri kadının bilinçlenmesine ve toplumsal konumuna katkı sağlamaktadır.
- Yerel yönetimler düzenledikleri kurslarla kadınların çalışma alanında kullanabilecekleri bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi, özgüvenlerinin artırılması yönünde onlara eğitimler vermektedir.
- Yerel yönetimler, çeşitli sebeplerle okuldaki mesleki eğitimlerini yarıda bırakmak zorunda kalan gençlerin mesleki eğitimlerini tamamlamalarına katkı sağlamaktadır.
- Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, kentleşme ve göç sebebiyle sosyal uyum sorunu yaşayan gençlerin sosyal hayata entegrasyonuna yardımcı olmaktadır.
- Yerel yönetimlerin farklı spor branşlarındaki kursları, çocukların ve fiziksel ve ruhsal yönden gelişmelerini sağlamaktadır.

- Yerel yönetimler, gençlerin gönüllü faaliyetler ve onları ilgilendiren eğitimlere katılma konusunda ilgisini çekebilmek ve sürekliliğini sağlamak için çalışmalar yapılmaktadır.
- Yerel yönetimler ekonomik sıkıntı çeken ailelerin çocuklarına hazırlamış olduğu eğitim projeleri ile destek olmaktadır.
- Yerel yönetimler kendi bölgelerindeki kimsesiz çocukların eğitimi ve topluma kazandırılması için çalışmalar yapmaktadır.
- Yerel yönetimlerin kültürel ve sanatsal kurs faaliyetleri dezavantajlı grupların bireysel gelişimini artırmaktadır.
- Yerel yönetimler, yaşlı bakımevleri kurarak yaşlıların zamanlarını daha verimli değerlendirebilmesi, öz bakım becerileri kazanabilmesi ve rehabilitasyon için yaşlılara yönelik eğitim faaliyetleri düzenlemektedir.

Bu ifadelere verilen olumlu cevapların yanında aşağıdaki sorulara daha endişeli cevap vermişlerdir.

- Yerel yönetimler özel eğitim gerektiren kişilere diğer insanlar gibi eğitim hizmetlerinde fırsat ve imkan eşitliği sağlayarak onların eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere hizmet vermektedir.
- Yerel yönetimler, ailelerinin geçimini sağlamak için sokakta çalışan çocukların eğitime kazandırılması, eğitim ihtiyaçlarının ve masraflarının karşılanması yönünde çalışmalar yapmaktadır.
- Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, eski hükümlülerin toplumsal hayata kazandırılması ve meslek sahibi olması için katkı sağlamaktadır.
- Yerel yönetimlerin mesleki eğitim faaliyetleri, kadınların meslek edinip iş bularak ekonomik bağımsızlıklarını kazanmasında katkı sağlamaktadır.
- Yerel yönetimler, kadın sığınma evleri açarak verdikleri eğitimlerle kadınların insan hakları ve diğer konularda bilinçlendirilmesine yardımcı olmaktadır.

- Yerel yönetimler eğitim gören kız öğrenci yurtlarının sayısının/kapasitesinin/güvenliğinin artırılması yönünde çalışmalar yapmaktadır.
- Yerel yönetimler göç, terör, ekonomik koşulların yetersizliği gibi sebeplerle okula gidemeyen gençlere ücretsiz imkanı sağlamaktadır.

Verilen kaygılı cevapların nedenlerinin sorgulanması, bu yönde var olan eksiklerin giderilmesi, verilen cevaplara yönelik kaygının azaltılması yanında yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitime kazandırılmasına olan katkılarının daha etkin bir duruma geleceği düşünülmektedir.

Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri ölçeğine lisansüstü mezunları en kaygılı cevap veren grup olmuştur. Bunun nedenleri sorgulanmalı ve lisansüstü mezunlarının görüşleri de alınarak çeşitli düzenlemeler yapılmalıdır.

Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri ölçeğine 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip grubun puan ortalaması en düşük çıkmıştır. Bu grubunda düşünceleri alınarak yeni düzenleme yapılabilir.

KAYNAKLAR

- AKYOL, Avni; **A.B.D. Eğitim Sistemi Üzerine Bir İnceleme**, Ankara, MEB, 1995.
- ALTINDAĞ, Selçuk; **Yerel Yönetimler İçin yeni Model Arayışları**, Ankara, Amme İdaresi Dergisi, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 1998.
- AYDIN, Mustafa; **Eğitim Yönetimi**, Ankara, Hatiboğlu Yayıncılık, 2000.
- AYGÜN, Zehra; **Kamu Yönetimi**, İstanbul, Kum Saati Yayınları, 2.Baskı, 2010.
- AYMAN, Güler; **Yerel Yönetimler**, İstanbul, TODAİ Yayını, 1992
- AYTAÇ, Fethi; **Merkezi İdareden Mahalli İdarelere Devredilecek Hizmetler**, Ankara, TBD-KAV ve MİEAGM Yayını, 1994.
- BAĞCILAR BELEDİYESİ; **Engelliler Sarayı. "Hayal Kur Geleceğe Dokun". Engelliler Akademisi Projesi**, Engelliler ve Aileleri İçin Meslek Edindirme Kursları, 2012.
- BECEREN, Ertan; KASALAK, Murat; Avrupa Birliği İstihdam Stratejisi Ve Üye Ülke Stratejilerinin 10 Hedef Kapsamında İstihdama Yönelik Uygulamaları, **Ekonomi Bilimleri Dergisi**, Cilt 2, Sayı 2, ss.49-55, 2010.
- BOYBEK, Semiha; **Sosyal Yardım Uygulamaları ve Çocuk İşçiliği Arasındaki İlişki**, Ankara, 2009.
- ÇELİK, Ömer; **"On İki Yıl Zorunlu Eğitim"**, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara, MEB., Yayınları, 2012.
- DEMİRTAŞ, Ceyhun; **"Yerel Yönetimler ve Kültür"**, Ankara, SD Yayınları, 2004.
- EKİNCİ, Yusuf; **Geçmişten Geleceğe Eğitime Bakış**, 1.Baskı, İstanbul, M&B Yayıncılık, 2011.
- EMRE, Ahmet, C;**Atatürk'ün İnkılap Hedefi ve Tarih Tezi**, İstanbul, Öncü Yayınları, 1995.
- ERKAN, Hüsnü; **Bilgi Çağında Kentleşme ve Dezavantajlı Grupların Toplumsal Entegrasyonu**, İzmir, Dokuz Eylül Üniv. Yayınları, s.13-15, 2011.

- ERSOY, Özlem, AVCI, Neslihan; **Özel Gereksinimi Olan Çocuklar ve Eğitimleri**, Ankara, Ya-Pa Yayınları, 2001.
- ERYILMAZ, Bilal; **Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılandırılması**, İstanbul, Birleşik Yayıncılık, 1997.
- ETYEMEZ, Halil **Kamuda Sosyal Politika, İş Hayatında Dezavantajlı Gruplar**, Ankara, Memur-Sen Derneği Yayınları, Yıl: 6, Sayı: 20, 2012.
- ETYEMEZ, Halil; **Kamuda Sosyal Politika**, Ankara, Dezavantajlı Gruplarda Kadınlar, Memur-Sen Derneği Yayınları, Yıl: 6, Sayı: 20, 2012.
- GÜLER, Birgül Ayman; **Yerel Yönetimler**, İstanbul, TODAİ Yayını, 1992.
- GÜNDOĞDU, Ahmet; **Kamuda Sosyal Politika, Dezavantajlı Gruplara Yönelik Uygulamalar**, Ankara, Memur-Sen Derneği Yayınları, Yıl: 6, Sayı: 20, 2012.
- GÜNDOĞDU, Ahmet; Kamuda Sosyal Politika, **Engellileri Anlamak ve Engelleri Aşmak**, Ankara, Memur-Sen Derneği Yayınları, Yıl: 6, Sayı: 20, 2012.
- HANÇERLİOĞLU, Orhan; 97. cilt/Büyük fikir kitapları dizisi, İstanbul, Remzi Kitabevi, 1992.
- HOŞGÖR, Ayşe Gündüz; **Kız Çocuklarının İlköğretime Gönderilmesine Yönelik Davranış Değişirme İletişim Stratejilerine Temel Oluşturacak İhtiyaç Analizi**, Ankara, MEB-UNICEF, 2005, S.12.
- İBMİGM, **Mahalli İdareler Reformu Kanun Tasarısı**, Ankara, 1998.
- KADIOĞLU, Hakan; **Çağdaş Yerel Yönetimlerde Sosyal Politikalar**, Bursa, 1997.
- KALAYCI, Şeref; **SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikler**, 4. Baskı, Ankara: Asil Yayın Dağıtım, 2009.
- Kalkınma Planlarında Eğitim**, Ankara, M.E.B Yayınları, A P.T, 1993.
- KOÇAK, Yüksel; **Karşılaştırmalı Yerel Yönetimler**, İstanbul, Orion Kitabevi, 2008.
- M.E.B., **Kalkınma Planlarında Eğitim**, A.P.K., 1993.
- MUMCU, Ahmet; **Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 2**, 9.Basım, Eskişehir, Anadolu Üniv. Yayınları No: 1032 / 567, 2009.

- MUTLU, Servet; **Gelir, İstihdam ve Ekonomik Büyüme**, Eskişehir, Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları, No 145, 1976.
- OKÇABOL, Rıfat; **“Geçmişten Günümüze Eğitim Felsefesi”**, İstanbul, İktisat Dergisi, Sayı: 364, Şubat 1997, 1997.
- OLTAYLI, İlber; **Tanzimat’tan Cumhuriyete Yerel Yönetim Geleneği**, İstanbul, Hilli Yayınevi, 1985.
- ŞAFAK, Ali; **Eğitim ve Yerel Yönetimler Ya da Eğitimin Özelleştirilmesi Sorunu**, Ankara, Polis Akademisi Yayınları, 2000.
- ŞENATALAR, Burhan; **Desantralizasyon, Yorum, Merkezi İdare İle Mahalli İdareler Arasındaki Mali İlişkiler**, İstanbul, Marmara Üniversitesi Yayını, 1991, s.229.
- ŞENER, Orhan **Kamu Ekonomisi**, 5. Basım, İstanbul, Yayın No. 65, İşletme-Ekonomi Dizisi No. 63 Beta Basım Yayım Dağıtım A.S., 1996.
- ŞENGÜL, Ramazan; **Yerel Yönetimler**, İstanbul, Umuttepe Yayınları, 2010.
- SÖNMEZ, Veysel; **Eğitim Bilimine Giriş**, 3. Baskı, Ankara, Anı Yayıncılık, 2007.
- SOYSAL, Mümtaz; **Büyük İstanbul’un Yönetim Yapısı Üzerine Düşünceler**, İstanbul, Büyük İstanbul Bölgesi Kent İşletmesi Sorunları Uluslar arası Seminerde Sunulan Tebliğ, s.18, 1994.
- TEKELLİ, İlhan; “Yerel Yönetimlerde Demokrasi ve Türkiye’de Belediyelerin Gelişimi”, İstanbul, **Amme İdaresi Dergisi**, Cilt 16, Sayı:2, s.3-22, 1983.
- TEZSEN, Cumhur, AĞAÇLI, Ömer; **Türkiye’de Yerel Yönetim Sistemi İçinde Belediyeler**, Ankara, Maliye ve Hukuk Yayınları, 1995.
- TEZSEN, Cumhur, AĞAÇLI, Ömer; **Türkiye’de Yerel Yönetim Sistemi İçinde Belediyeler**, Ankara, Maliye ve Hukuk Yayınları, 1999.
- TOPRAK, Zerrin; **Türkiye’de Yerel Yönetimler – Yapılanma Merkez-Yerel Yönetim İlişkileri**, İstanbul, DEÜ İk. İd. Bil.Fak, Kamu Yönetimi, 2011.
- TORLAK, Ömer; Kar Amaçsız Kuruluşlar Olarak Yerel Yönetimlerde Ahlaki Sorumluluk, Kırıkkale, Kırıkkale Ün. **İİBF Dergisi**, Kırıkkale, 2005.
- TORTOP, Nuri, AYKAÇ, Burhan, YAYMAN, Hakan; **Mahalli İdareler**, Ankara, Nobel Yayınları, 2006.

- TÜRKOĞLU, İrfan; **Yerel Yönetimlerde Mali Reform Arayışları: Türkiye’de Belediyelerde Mali Özerklik**, Ankara, T.C. MALİYE BAKANLIĞI Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayın No:2009/389, 2009.
- ÜLKÜTAŞIR, M. Şakir; **Atatürk ve Harf Devrimi**, Ankara, TDK Yayınları, 1993.
- ULUSOY, Ahmet; “Sivil Toplum, Devlet ve Yerel Yönetimler”, İstanbul, **Türk İdare Dergisi**, Yıl:75, Sayı:441, s.7, 2005.
- UNICEF: Marsh et.al., **Eşitsiz Vatandaşlık: Türkiye Çingenerinin Karşılaştığı Hak İhlalleri**, 2008.
- ÜNLÜ, Halil **Yönetimler Arası İlişkiler**, Başbakanlık TOKİ, IULA EMME, İstanbul, s.15, 1993.
- UZUNER, Yıldız; **İşitme Engelliler Okullarında Benimsenmiş Öğretim Yöntemlerinin Çeşitlilik Nedenleri, Doğurduğu Sorunlar ve Çözüm Önerileri**. Milli Eğitim. Ekim-Aralık, Sayı: 136, 1997.
- YAMAN, Yılmaz; **Sosyal Sorumluluk Kampanyaları**, İstanbul, EDAM Sosyal Sorumluluk Kampanyaları Semineri, 16 Kasım, s.6-7, 2002.
- YEŞİLYAPRAK, Binnur; **Eğitimde Rehberlik Hizmetleri**, 1. Basım, Ankara Nobel Yayınları, 2000.
- ZAIM, Sabahattin; **Çalışma Ekonomisi**, İstanbul, Filiz Kitapevi, 10.Baskı, 2007.

İNTERNET KAYNAKLARI

www.mahalliidareler.gov.tr/Belediye/BELEDIYE_ISTATISTIK.xls,
(02.03.2013).

<http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2012/bhm/MEB2013Butcesi.pdf>
(14.03.2013).

<http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2012/bhm/MEB2013Butcesi.pdf>
(14.03.2013).

<http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2012/bhm/MEB2013Butcesi.pdf>
(14.03.2013).

<http://www.kursu.biz/ismek-kurslari> (15.03.2013).

<http://www.auradanismanlik.com.tr/Ajanslar/OKaradeniz/altyapi1.pdf>
(15.03.2013).

<http://haber.stargazete.com/ekonomi/dezavantajli-bin-704-kisi-meslek-egitimi-aldi/haber-745004> (15.06.2013).

http://www.csgeb.gov.tr/csgebPortal/ShowProperty/WLP%20Repository/csgeb/dosyalar/proje_2012 (12.09.2013)

<http://www.eyh.gov.tr/tr/7778/Bakan-Sahin-Yasam-Boyu-Destek-Projesini-Baslatti>(12.09.2013)

<http://zete.com/2013/11/acil-durum-destek-butonu-ile-dezavantajli-gruplara-destek/> (12.09.2013)

http://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/docs/2013/raporlar/engelli_haklari_inceleme_raporu.pdf (15.10.2013).

<http://mesgep.meb.gov.tr/index.php?ID=009>(22.10.2013).

<http://ozegep.meb.gov.tr/>(12.10.2013).

http://www.csgeb.gov.tr/csgebPortal/ShowProperty/WLP%20Repository/csgeb/dosyalar/proje_2012 (11.11.2013).

<http://ankara.aile.gov.tr/tr/html/17428/YASAM-BOYU-DESTEK-PROJESI>(15.11.2013).

<http://www.ibbtube.com/4900-darussifahane-engelleri-kaldiracak.html>
(15.11.2013).

http://edirne.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_12/24032012_etmlemutluyarinaraprojes.pdf (01.11.2013).

http://www.corumetutveproje.gov.tr/tprojeler.php?link=ok&gkat_id=16&type=goruntule (10.11.2013).

http://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2013_09/04010347_zelrenmegldes-tekeitimprogram.pdf (10.11.2013).

<http://okullarhayatolsun.meb.gov.tr/>(10.11.2013).

EKLER

EK-I Dezavantajlı Gruplara Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı (04.03.2013)¹

PROGRAMIN AMACI: Dezavantajlı grupların kentsel ve kırsal alanlarda yararlandıkları mevcut sosyo-kültürel altyapının geliştirilmesi

PROGRAMIN ÖNCELİKLERİ:

Öncelik 1. Engellilerin toplumun bir parçası olması ve özellikle kamu hizmetlerine erişiminin kolaylaştırılması için altyapı yatırımları

Öncelik 2. Kadın, yaşlı, suça bulaşmış ya da suç riski altındaki çocuklar ve gençlere yönelik sosyal içerme/entegrasyon ve/veya istihdam olanaklarının artırılmasına yönelik altyapı yatırımları

Bu öncelikler doğrultusunda, fizibilite raporu tamamlanmış, mülkiyet sorunu bulunmayan, uygulamaya hazır projeler desteklenecektir. Bölgesel nitelik taşıyan (örneğin; bölgede yer alan 2 veya daha fazla ili kapsayan) ve yayılma potansiyeli güçlü olan projelere öncelik verilecektir. Bu teklif çağrısı kapsamında yerel yönetimlerin rutin yatırım faaliyetlerinin dışında tanımlanan dezavantajlı gruplara doğrudan etki edecek özel nitelikli, iyi gerekçelendirilmiş ve yayılma özelliği taşıyan projelerin destekleneceği unutulmamalıdır.

Örnek Proje Konuları :

Öncelik 1 için örnek proje konuları

- Kamu binalarının engelli erişimine açılmasına yönelik altyapı faaliyetleri
- Engellilerin erişebileceği nitelikte parklar/otoparklar yapılması

¹ <http://www.auradanismanlik.com.tr/Ajanslar/OKaradeniz/altyapi1.pdf> (Erişim Tarihi : 15.03.2013)

- Engellilerin kullanımına uygun yürüyüş parkurlarının kurulması
- Okulların engelli öğrencilere uygun hale getirilmesi
- Görme engellilerin kullanımına elverişli kütüphane düzenlenmesi
- Engelli bireylerin kullanımına yönelik tasarlanmış spor kompleksleri/tesisleri kurulması
- Toplu taşıma araçlarının engellilerin kullanımına uygun hale getirilmesi (rampa, sesli ve görsel uyarı, özel koltuk v.b.)
- Durakların engellilerin kullanımına uygun hale getirilmesi (durakların ulaşılabilir güzergâhta seçilmesi, sesli ve görsel uyarı sistemi ile fiziksel şartlarının engelli ihtiyaçları doğrultusunda iyileştirilmesi v.b.)
- Şehir içi yollar ve kaldırımların engelli kullanımına yönelik yeniden düzenlenmesi
- Trafik sinyalizasyon sisteminin engelli bireylere uygun tasarlanması
- Üst ve alt geçitlerin engellilerin erişimine uygun hale getirilmesi
- Engelli bireylere yönelik rehabilitasyon merkezlerinin kurulması/güçlendirilmesi
- Zihinsel ve fiziksel engelli bireylere yönelik sosyal faaliyetler yürütebilecekleri atölyeler/tesisler kurulması "Engelsiz Kent" oluşturmak amaçlı altyapı çalışmalarının güçlendirilmesi
- Kamu kurum ve kuruluşlarının web sayfalarının görme engellilere uygun hale getirilmesi
- Engelli bireylerin istihdam edilebilirliklerini artırmak amaçlı kariyer ve mesleki eğitim merkezleri kurulması
- Engelli bireylerin ürettikleri ürünlerin pazarlanmasına yönelik satış merkezlerinin kurulması
- Meslek edindirme ve üretim atölyelerinin oluşturulması
- Engelli öğrencilerin uzaktan erişebileceği eğitim programlarının oluşturulması.

Öncelik 2 için örnek proje konuları

- Üretime ve sosyal hayata daha fazla katılmalarını sağlayacak şekilde belirlenen dezavantajlı gruplara yönelik eğitim merkezi veya atölyelerinin oluşturulması
- Dezavantajlı gruplar ve ailelerine yönelik toplum destek merkezlerinin kurulması
- Dezavantajlı grupların hizmetlere erişimini kolaylaştırmak amacıyla elektronik veri bankaları oluşturulması ve bilgi teknolojileri tabanlı yardım organizasyon programları ve barkod ve SMS sistemleri kullanılan yardım lojistik merkezleri oluşturulması
- Dezavantajlı gruplara yönelik şiddet önleme ve izleme merkezlerinin kurulması
- Kadın Çalışmaları ve Eğitim Merkezi Kurulması
- Kırsal kesimlerden kente göç edenler başta olmak üzere, sosyal dışlanma riskiyle karşı karşıya olanlara yönelik altyapı tesisleri
- Tanımlanan dezavantajlı grupları konu edinen sosyal bütünleşmeye yönelik kültürel ve sportif alanların kurulması
- Madde bağımlılarının rehabilitasyonu ve sosyal hayata dâhil olmalarını sağlayacak merkezlerin kurulması
- Sokakta çalışan çocukların eğitim sistemine tekrar kazandırılmasına yönelik merkezlerin açılması
- Yaşlılar için sosyalleşebilecekleri hobi kültür, sanat etkinliklerinin düzenlenebileceği merkezlerin kurulması
- Dezavantajlı grupların istihdam edilebilirliklerini artırmak amaçlı kariyer ve mesleki eğitim merkezi kurulması
- Dezavantajlı grupların ürettikleri ürünlerin pazarlanmasına yönelik satış merkezlerinin kurulması
- Meslek edindirme ve üretim atölyelerinin oluşturulması

3194 sayılı İmar Kanunu'nda belirtildiği üzere, fiziksel çevrenin özürülüler için ulaşılabilir ve yaşanılabilir kılınması için, imar planları ile kentsel, sosyal, teknik altyapı alanlarında ve yapılarda, Türk Standartları

Enstitüsünün ilgili standardına uyulması zorunludur. (Ek Madde-1) Bu nedenle, proje tekliflerinde yer alan inşaat çalışmaları için Türk Standartları Enstitüsünün TS 9111, TS 12576, TS 12460, TSENISO 10535, TSEN 81-70 ve TSEN ISO 16201 gibi ilgili standartlarına uyum şartı aranacaktır. 16 İş geliştirme merkezleri ve kuluçka merkezi benzeri yapıların oluşturulması

- Kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımlarını artırmak için; bu kesime yönelik mesleki eğitim altyapısının geliştirilmesi
- Kadınların işgücüne ve istihdama katılımlarının artırılması amacıyla çocuk ve diğer bakım hizmetlerine erişimleri kolaylaştırıcı altyapının geliştirilmesi

PROGRAMIN TOPLAM BÜTÇESİ : 6.000.000 TL DESTEK MİKTARLARI :
Öncelik 1 için 4.000.000 TL, Öncelik 2 için 2.000.000 TL

Asgari tutar: 100.000 TL

Azami tutar: 500.000 TL UYGUN BAŞVURU SAHİPLERİ

- Valilik,
- Kaymakamlıklar,
- Kamu Kurumlarının İl ve Bölge Müdürlükleri ve Başkanlıkları, Diğer Kamu Kurumlarının İlde Bulunan En Üst Birimleri,
- Yerel Yönetimler (İl Özel İdaresi, Belediyeler, İSKİ, İETT),
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Daire Başkanlıkları,
- Sanayi Odası ve Ticaret Odası,
- Organize Sanayi Bölgeleri, Küçük Sanayi Sitesi Kooperatifleri,
- Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Birlikler, Odalar, Meslek Örgütleri
- Sivil Toplum Kuruluşları (Dernekler, Vakıflar, Sendikalar, Federasyonlar, Konfederasyonlar)
- Üniversiteler ve Üniversitelere Bağlı Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Fakülteler, Yüksekokullar, Enstitüler e Sivil Toplum Kuruluşları için tüzel kişiliği haiz olmak,
- Kar amacı gütmeyen kurum veya kuruluş olması,
- Yönetmelikte1 öngörülen proje hesabını kendi adına açma, bu hesaba para aktarma ve bu hesaptan harcama yapma ehliyetine sahip olması,

- Proje faaliyetinin proje sunan kurum/kuruluşun görev ve yetki alanı içerisinde bulunması,
- Ajansın faaliyet gösterdiği Düzey 2 Bölgesinde (İstanbul) kayıtlı olmaları ve merkezlerinin bu bölgede bulunmasıdır.

EK-II Yerel Yönetimlerin Dezavantajlı Grupların Eğitim Faaliyetlerine Yönelik Anket Çalışması

Değerli Arkadaşlarım;

Bu araştırmanın amacı, "**Yerel Yönetimlerin Dezavantajlı Grupların Eğitim Faaliyetlerine**" ilişkin sizlerin görüşlerinizi saptamaktır.

Bu ankette sizden beklenen, ankette yer alan ifadeleri dikkatle okuyarak size en uygun seçeneği işaretlemenizdir. Lütfen ankette yer alan ifadelerin tümünü yanıtlayınız. Vereceğiniz yanıtlar sadece bilimsel amaçlı kullanılacaktır. **Yapılan bu çalışmada isminizi yazmanıza gerek yoktur.**

Ankete katılımınızdan ve içtenlikle yapacağınız katkıdan dolayı teşekkür ederim.

Mehmet Nuri KAYNAR **Yrd. Doç.Dr. Ali İhsan ÖZEROĞLU**
(Yük. Lisans Tez Öğrencisi) (Tez Danışmanı)

I.Bölüm

1. Cinsiyetiniz?

a- Erkek b- Kadın

2. Medeni Durumunuz?

a- Evli b- Bekar

3. Yaşınız?

a- 25-30 b- 31-36 c- 37-42 d- 43-48 e- 49-üzeri

4.Eğitim durumunuz?

a- Önlisans
b- Lisans
c- Lisans ve Üstü (Yüksek Lisans-Doktora)

5. Mesleki kıdeminiz?

a- 1 Yıldan Az d- 11-15 Yıl
b- 1-5 Yıl e- 15 yıldan fazla
c- 6-10 Yıl

6. Göreviniz?.....

II. Bölüm

Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri ile ilgili aşağıdaki ifadelere katılım düzeyinizi belirtiniz?

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.Yerel yönetimler, dezavantajlı grupların eğitilmesi için her türlü alt yapıyı sunmaktadır.					
2.Yerel yönetimler, dezavantajlı grupların eğitiminde görev alacak personelin hizmet içi eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.					
3. Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların sosyalleşmesine yardımcı olmaktadır.					
4. Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların mesleki beceri kazanmasını sağlamaktadır.					
3. Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri ile zihinsel engellilere öz bakım becerileri kazandırmaya yönelik bilgiler verilmektedir.					
5.Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, dezavantajlı grupların topluma daha faydalı bireyler haline gelmesini sağlamaktadır.					
6.Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri dezavantajlı grupların eğitimde fırsat eşitliğini yakalamalarına yardımcı olmaktadır.					
7.Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri çocuk ve gençlerin daha faydalı faaliyetlere katılarak suça karışmalarını önlemektedir.					
8.Yerel yönetimler, üniversiteler ve STK'lar ile ortak çalışmalar yaparak engellilere yönelik toplum temelli eğitim rehabilitasyon programlarını uygulamaktadır.					
9. Yerel yönetimler özel eğitim gerektiren kişilere diğer insanlar gibi eğitim hizmetlerinde fırsat ve imkân eşitliği sağlayarak onların eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere hizmet vermektedir.					
10.Yerel yönetimler, ailelerinin geçimini sağlamak için sokakta çalışan çocukların eğitime kazandırılması, eğitim ihtiyaçlarının ve masraflarının karşılanması yönünde çalışmalar yapmaktadır..					
11.Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, eski hükümlülerin toplumsal hayata kazandırılması ve meslek sahibi olması için katkı sağlamaktadır.					
12.Yerel yönetimlerin mesleki eğitim faaliyetleri, kadınların meslek edinip iş bularak ekonomik bağımsızlıklarını kazanmasında katkı sağlamaktadır.					
13.Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri kadının bilinçlenmesine ve toplumsal konumuna katkı sağlamaktadır.					

14.Yerel yönetimler düzenledikleri kurslarla kadınların çalışma alanında kullanabilecekleri bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi, özgüvenlerinin artırılması yönünde onlara eğitimlere vermektedir.					
15. Yerel yönetimler, okuldaki mesleki eğitimlerini yarıda bırakmak zorunda kalan gençlerin mesleki eğitimlerini tamamlamalarına katkı sağlamaktadır.					
16.Yerel yönetimler, kadın sığınma evleri açarak verdikleri eğitimlerle kadınların insan hakları ve diğer konularda bilinçlendirilmesine yardımcı olmaktadır.					
17.Yerel yönetimler eğitim gören kız öğrenci yurtlarının sayısının/kapasitesinin/güvenliğinin artırılması yönünde çalışmalar yapmaktadır.					
18.Yerel yönetimler göç, terör, ekonomik koşulların yetersizliği gibi sebeplerle okula gidemeyen gençlere ücretsiz eğitim materyali imkânı sağlamaktadır.					
19.Yerel yönetimlerin eğitim faaliyetleri, kentleşme ve göç sebebiyle sosyal uyum sorunu yaşayan gençlerin sosyal hayata entegrasyonuna yardımcı olmaktadır.					
20.Yerel yönetimlerin farklı spor branşlarındaki kursları, çocukların fiziksel ve ruhsal yönden gelişmelerini sağlamaktadır.					
21.Yerel yönetimler, gençlerin gönüllü faaliyetler ve onları ilgilendiren eğitimlere katılma konusunda ilgisini çekebilmek ve sürekliliğini sağlamak için çalışmalar yapılmaktadır.					
22.Yerel yönetimler ekonomik sıkıntı çeken ailelerin çocuklarına hazırlamış olduğu eğitim projeleri ile destek olmaktadır.					
23.Yerel yönetimler kendi bölgelerindeki kimsesiz çocukların eğitimi ve topluma kazandırılması için çalışmalar yapmaktadır.					
24.Yerel yönetimlerin kültürel ve sanatsal kurs faaliyetleri dezavantajlı grupların bireysel gelişimini artırmaktadır.					
25.Yerel yönetimler, yaşlı bakımevleri kurarak yaşlıların zamanlarını daha verimli değerlendirebilmesi, öz bakım becerileri kazanabilmesi ve rehabilitasyon için yaşlılara yönelik eğitim faaliyetleri düzenlemektedir.					

ÖZET

KAYNAR, Mehmet Nuri, Dezavantajlı Grupların Eğitim Sürecine Kazandırılmasında Yerel Yönetimlerin Katkısı, Yüksek Lisans Tezi, İSTANBUL, 2014.

Gelişen ve değişen dünyada eğitimin önemi her geçen gün artmaktadır. İnsana yapılan yatırımın uzun vade de kalıcı bir etkisi olduğu bilinmektedir. Bir ülkenin gelişmişlik düzeyi yetişmiş eğitilmiş bireylerin çokluğuna paralel olarak artmaktadır. Genellikle gelişen ve gelişmekte olan toplumlarda genele nispeten daha düşük eğitim seviyesine sahip gruplar dezavantajlılar olduğu görülmektedir. Bu bağlamda eğitilmiş birey sayısını artırmanın en önemli yollarından biri de dezavantajlı grupları eğitim ortamına kazandırmak olmalıdır. Bu sosyal devlet anlayışının gereğidir.

Bu çalışmanın amacı, dezavantajlı grupların eğitim sürecine kazandırılmasında yerel yönetimlerin katkısını belirlemektir. Bu çalışmanın evrenini İstanbul İli Bahçelievler, Bağcılar ve Fatih ilçe belediyeleri, örneklemini ise bu belediyelerde görev yapan 150 çalışandır. Araştırma verileri “**Yerel yönetimlerin dezavantajlı grupların eğitim faaliyetleri**” ölçeği ve kişisel bilgi düzeyi anketi ile toplanmıştır. Veriler SPSS programında analiz edilmiştir. Ölçek verileri t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile değerlendirilmiştir.

Yapılan analizler sonucunda cinsiyet, medeni durum ve çalışanların yaş aralıklarına göre “**dezavantajlı grupların eğitim sürecine kazandırılmasında yerel yönetimlerin katkısı**” algısı arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Öğrenim durumu ve mesleki kıdem ile “dezavantajlı grupların eğitim sürecine kazandırılmasında yerel yönetimlerin katkısı” algısı arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Ön lisans öğrenim düzeyinde olanların dezavantajlı grupların eğitime kazandırılmasında yerel yönetimlerin katkısı algısı en yüksek çıkmıştır. Ayrıca 11-15 yıl kıdem arasında bulunanların dezavantajlı grupların eğitime kazandırılmasında yerel yönetimlerin katkısı algısı en yüksek çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler:

1. Yerel yönetimler,
2. Dezavantajlı gruplar,
3. Eğitim,
4. Sosyal etkinlik,
5. Belediyeler.

ABSTRACT

KAYNAR, Mehmet Nuri, The role of local authority gain disadvantageous groups on education, Master Dissertation, İSTANBUL, 2014.

The importance of education increases every passing day in the developing and changing world. Development level of a country raises as parallel qualified and educated people. In generally in the society of developed and developing countries, the groups that have less education levels are disadvantageous. In this sense to take the education level on top, that kind of groups has to be brought educational environment. Local authority has to take more responsibility to get that disadvantageous groups on educational environment. This is the concept of the social State.

The aim of this research, to determine the role of local authorities to bring disadvantageous groups on education. This research contains 150 municipal employee of Bahçelievler, Fatih and Bağcılar in İstanbul. The research data have been collected with “personal knowledge level survey” and “the education activity of local authorities on disadvantaged groups scale.” The collected data analyzed on SPSS. Scaled data have been evaluated on T-Test and one side variant analysis (ANOVA).

As a result of the analysis, there weren't found any differences between gender, martial status, age range and the role of local authority on disadvantageous groups sense. On the other hand, there were found differences between education level, seniority and the role of local authority disadvantageous groups sense. The sense of Associate degree level is highest rank. Besides between 11-15 seniority level, the sense of gaining disadvantageous groups are in high level too.

Keywords

1. Local authority

2. Disadvantageous groups
3. Education
4. Social activity,
5. Municipality.

